

Dział Jakości Kształcenia

Jakość kształcenia na studiach III stopnia na Uniwersytecie Medycznym w Lublinie

Wydział Nauk o Zdrowiu

Rok akademicki 2013/2014

Luty 2015

Dział Jakości Kształcenia

Spis treści

1. Problematyka i metodologia badań	3
2. Frekwencja doktorantów w badaniu.....	4
3. Satysfakcja doktorantów ze studiów III stopnia.....	6
4. Ocena warunków rozwoju stwarzanych doktorantom przez UM w Lublinie	7
Organizacja studiów	7
Wspieranie mobilności doktorantów	11
Zaplecze naukowo-techniczne procesu kształcenia.....	13
Ocen oferowanego wsparcia rozwoju naukowego doktorantów	15
5. Ocena programu kształcenia na studiach III stopnia	16
Ocena programu studiów	16
Ocena wpływu studiów doktoranckich na rozwój kompetencji	23
6. Ocena współpracy z opiekunem naukowym/promotorem.....	28
7. Ogólna ocena zajęć dydaktycznych na studiach III stopnia w UM w Lublinie	36
8. Wydział Nauk o Zdrowiu	38
Ogólna ocena kształcenia	38
Ocena prowadzących zajęcia.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Mocne i słabe strony studiów doktoranckich w opinii doktorantów Nauk o zdrowiu.....	39
9. Wnioski i rekomendacje	40
Aneks.....	43

Wstęp

Zgodnie z polityką jakości kształcenia realizowaną na Uniwersytecie Medycznym w Lublinie w roku akademickim 2013/2014 przeprowadzono badanie dotyczące jakości procesu kształcenia na naszej Uczelni. Badanie objęło studentów wszystkich kierunków i poziomów kształcenia, w tym również uczestników studiów III stopnia. Ocena dydaktyki jest elementem całościowej ewaluacji jakości kształcenia a jej wyniki służą doskonaleniu procesu kształcenia. Upowszechnianie wyników badania ma również na celu kształtowanie kultury jakości na naszej Uczelni, czyli współodpowiedzialności i zaangażowania całej społeczności akademickiej na rzecz jej rozwoju.

Studia Doktoranckie na Uniwersytecie Medycznym w Lublinie prowadzone są na I Wydziale Lekarskim z Oddziałem Stomatologicznym (I WLzOS) w dziedzinie nauk medycznych w dyscyplinach: Medycyna, Biologia medyczna i Stomatologia, na II Wydziale Lekarskim z Oddziałem Anglojęzycznym (II WLzOA) w dziedzinie nauk medycznych w dyscyplinie Medycyna i Biologia medyczna, na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Analityki Medycznej (WFzAM) w dziedzinie nauk farmaceutycznych oraz na Wydziale Nauk o Zdrowiu (WNoZ) w dziedzinie nauk medycznych w dyscyplinie medycyna oraz w dziedzinie nauk o zdrowiu.

Niniejszy raport zawiera wyniki badań przeprowadzonych wśród doktorantów I, II i III roku studiów realizowanych na UM w roku akademickim 2013/2014. Zakres tematyczny badania podzielono na dwa główne obszary. Pierwszy ma charakter oceny ogólnych warunków studiowania i możliwości rozwoju stwarzanych przez Uniwersytet oraz oceny jakości zaangażowania i współpracy doktorantów z promotorem. Drugi dotyczy oceny pracy dydaktycznej poszczególnych nauczycieli akademickich.

Wyniki badań umożliwiają kształtowanie oferty studiów z uwzględnieniem oczekiwań studentów oraz pozwolą w przyszłości udoskonalić proces dydaktyczny poprzez wyciąganie wniosków z doświadczeń zdobytych w roku akademickim 2013/2014.

1. Problematyka i metodologia badań

Badanie zostało zrealizowane techniką ankiety papierowej i miało charakter anonimowy oraz dobrowolny. Doktoranci otrzymali dwie wersje kwestionariusza, gdzie w pierwszej z nich oceniano poszczególne zajęcia i osoby je prowadzące, natomiast druga wersja miała charakter bardziej ogólny i dotyczyła oceny warunków studiowania i rozwoju stwarzanych doktorantom przez UM oraz ogólnej satysfakcji ze studiów. Ocena prowadzących dokonywana była w oparciu o 7 kryteriów. Pytania miały charakter zamknięty, z pięciostopniową skalą. Dodatkowo doktoranci mieli możliwość wpisywania własnych komentarzy i uwag oraz dzielenie się własnymi sugestiami na temat pracy nauczycieli. Wśród kryteriów oceny jakości pracy nauczycieli akademickich znalazły się:

1. Umiejętność nauczyciela w zakresie przekazywania wiedzy
2. Umiejętność budowania relacji sprzyjających uczeniu się oraz aktywizacji doktorantów podczas zajęć
3. Przejrzystość i jasność określonych przez nauczyciela zasad przyznawania zaliczenia
4. Przygotowanie prowadzącego do zajęć
5. Trafność doboru metod nauczania i pomocy naukowych do specyfiki zajęć
6. Punktualność w rozpoczynaniu i kończeniu zajęć przez nauczyciela
7. Zgodność realizowanych treści zajęć z podanym programem kształcenia

Druga część badania, która miała charakter ogólnej, całościowej oceny satysfakcji ze studiów doktoranckich i dotyczyła takich obszarów tematycznych, jak:

1. Ogólne zadowolenie ze studiów doktoranckich
2. Ocena programu studiów
3. Ocena warunków rozwoju naukowego stwarzanego przez UM w zakresie:
 - wsparcia finansowego
 - obiegu informacji
 - współpracy z innymi ośrodkami
 - zasobów bibliotecznych
 - zaplecza technicznego niezbędnego do prowadzenia badań oraz prowadzenia zajęć dydaktycznych
 - przygotowania do pracy naukowo - dydaktycznej
4. Współpraca doktoranta z opiekunem naukowym/promotorem

Dane zebrano przy pomocy tradycyjnego, papierowego kwestionariusza ankiet, ponieważ doktoranci nie korzystają z kont w systemie Wirtualna Uczelnia, na które możliwa jest generacja ankiet w formie elektronicznej.

2. Frekwencja doktorantów w badaniu

Badaniem objęto wszystkich uczestników studiów doktoranckich I, II i III roku. Doktoranci IV roku studiów nie uczestniczą w badaniu, gdyż program kształcenia nie przewiduje ich udziału w zajęciach dydaktycznych – doktoranci realizują jedynie praktyki zawodowe w formie prowadzenia zajęć dydaktycznych ze studentami. Ocenie podlegały wszystkie realizowane w ramach studiów zajęcia oraz wszyscy nauczyciele akademicy je prowadzący. W pierwszej części badania, dotyczącej ogólnej oceny warunków studiowania udział wzięło **61% doktorantów, co daje wynik lepszy niż przed rokiem o 9 pkt procentowych.**

Studia doktoranckie na Wydziale Nauk o Zdrowiu prowadzone są na UM w Lublinie od roku akademickiego **2012/2013**, dlatego raport zawiera wyniki tylko dla pierwszego i drugiego roku tych studiów.

Największą reprezentatywność wyników uzyskano właśnie na tym wydziale, gdzie łącznie z I-go i II-go roku wzięło udział **97%** doktorantów. Stosunkowo niski udział w ocenie warunków studiowania uzyskano wśród doktorantów I-go Wydziału Lekarskiego w dyscyplinie Medycyna/Biologia medyczna oraz wśród doktorantów Stomatologii, gdzie z drugiego roku studiów ankietę wypełniło tylko **14%**, natomiast w ogóle nie wyrazili swojej opinii doktoranci roku trzeciego Stomatologii. Szczegółowe dane na temat frekwencji w badaniu zawiera Tabela 1.

Tabela 1 Frekwencja doktorantów z poszczególnych lat studiów w/g oceny warunków studiowania.

Wydział	II WLzOA - Medycyna/Biologia medyczna	I WLzOS - Medycyna/Biologia medyczna - I Wydział	IWLzOS - Stomatologia	Wydział Nauk o zdrowiu	WFzOAM	Ogółem
I rok	72%	17%	50%	95%	47%	59%
II rok	22%	7%	14%	100%	40%	37%
III rok	43%	14%	0%		40%	27%
Ogółem	46%	13%	26%	97%	43%	61%

W drugiej części badania, dotyczącej oceny pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich wzięło udział ogółem **74%** doktorantów z I, II i III roku łącznie, i również jest to wynik lepszy niż przed rokiem, kiedy odsetek ten wyniósł **66%**. Najwyższą reprezentatywność wyników udało się osiągnąć wśród doktorantów II Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Anglojęzycznym oraz wśród doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu. Nieco niższy odsetek osiągnięto wśród doktorantów I Wydziału Lekarskiego, gdzie wyniósł on średnio **66% wśród doktorantów Medycyny/Biologii medycznej** oraz **58% wśród doktorantów Stomatologii**. Najniższy jest natomiast udział doktorantów **Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej**, gdzie frekwencja wyniosła **45%**. Tabela 2 przedstawia szczegółowe informacje na temat udział w badaniu doktorantów z poszczególnych wydziałów z uwzględnieniem roku studiów.

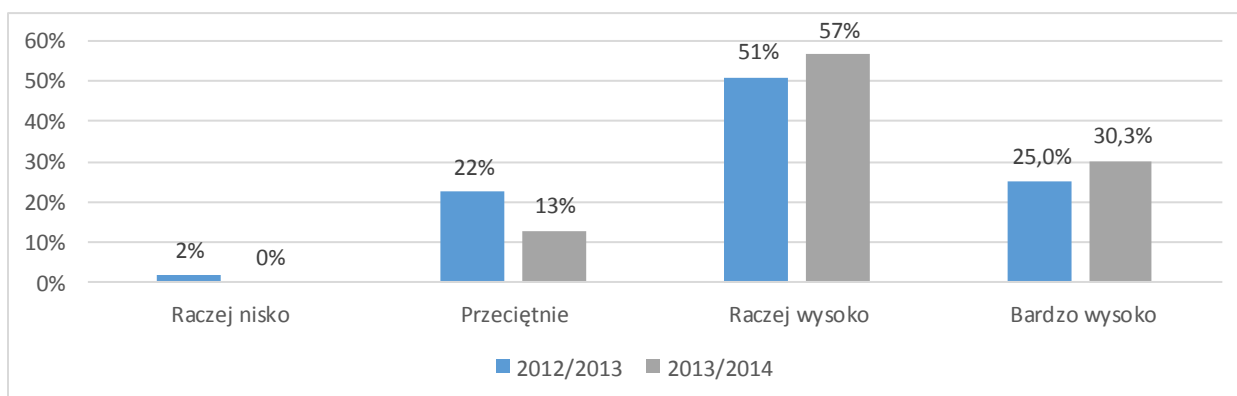
Tabela 2 Frekwencja doktorantów z poszczególnych lat studiów w/g oceny nauczycieli akademickich

Wydział	II WLzOA - Medycyna/Biologia medyczna	I WLzOS - Medycyna/Biologia medyczna - I Wydział	IWLzOS - Stomatologia	Wydział Nauk o zdrowiu	WFzOAM	Ogółem
I rok	100%	89%	38%	95%	47%	81%
II rok	91%	67%	86%	93%	40%	76%
III rok	86%	50%	50%		50%	62%
Ogółem	93%	66%	58%	94%	45%	74%

3. Satysfakcja doktorantów ze studiów III stopnia

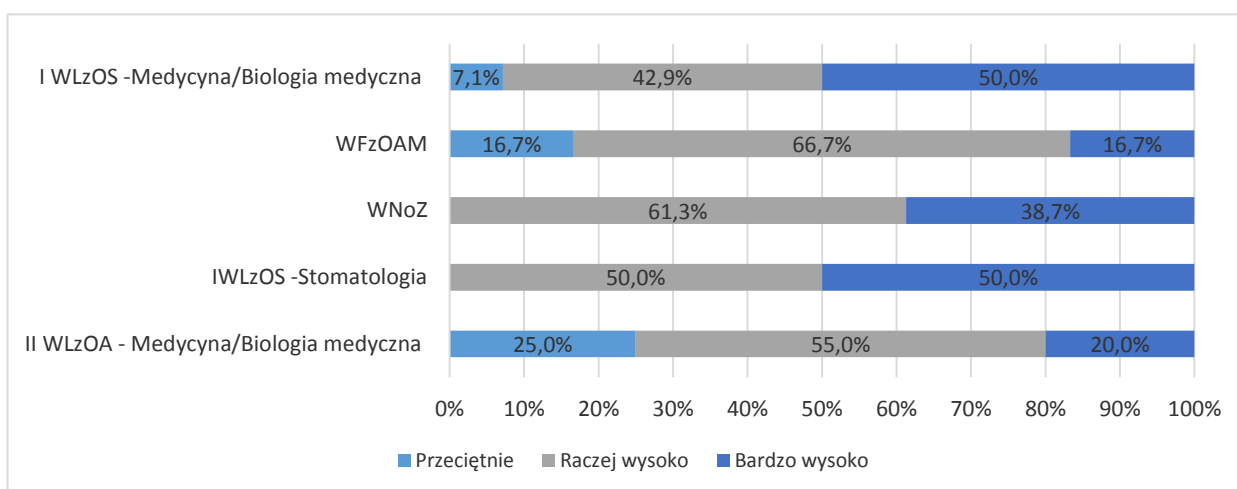
Ogólnie doktoranci bardzo pozytywnie wypowiadają się na temat studiów na UM. Większość ankieterowanych *ogólne zadowolenie ze studiów* ocenia „raczej wysoko” i „bardzo wysoko” (łącznie niemal 90%). **Widoczny jest również wzrost satysfakcji w porównaniu z rokiem poprzednim.** Odsetek oceniających studia raczej wysoko wzrósł o 6 pkt procentowych a zdecydowanie wysoko o 5%. Na Wykresie 1 zestawiono wyniki oceny satysfakcji ze studiów z dwóch ostatnich edycji badania.

Wykres 1 Ogólne zadowolenie ze studiów doktoranckich w latach 2012/2013 i 2013/2014.

Analizując wyniki badania uwzględniając podział na wydziały, na których prowadzone są studia doktoranckie, widoczne są niewielkie różnice stopnia *ogólnego zadowolenia ze studiów*. Najwięcej osób bardzo wysoko oceniających studia jest wśród doktorantów I Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Stomatologicznym zarówno wśród doktorantów Medycyny/Biologii medycznej jak i Stomatologii (połowa badanych). Natomiast przeciętne zadowolenie deklarowało najczęściej doktorantów II Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Anglojęzycznym oraz Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej. Rozkład procentowy odpowiedzi z uwzględnieniem podziału na wydziały zawiera Wykres 2.

Wykres 2 Ogólny satysfakcja ze studiów doktoranckich w roku akademickim 2013/2014 według wydziałów.

4. Ocena warunków rozwoju stwarzanych doktorantom przez UM w Lublinie

Podczas oceny *warunków studiowania* na UM w Lublinie wzięto pod uwagę takie czynniki jak: a) organizację studiów, rozumianą jako: zgodność realizacji zajęć dydaktycznych z planem studiów, zapewnienie doktorantom dogodnych warunków lokalowych i wyposażenia niezbędnego do realizacji zajęć oraz praktyk dydaktycznych, wsparcie w zakresie organizacji i obiegu informacji przez takie jednostki jak Rada Doktorantów, opiekunowie roku i opiekunowie naukowci; b) wsparcie w nawiązywaniu współpracy z zewnętrznymi ośrodkami naukowo-badawczymi, c) zaplecze naukowo techniczne, obejmujące zasoby biblioteczne, wyposażenie wspomagające proces dydaktyczny, aparaturę i oprządzenie niezbędne do wykonywania badań naukowych.

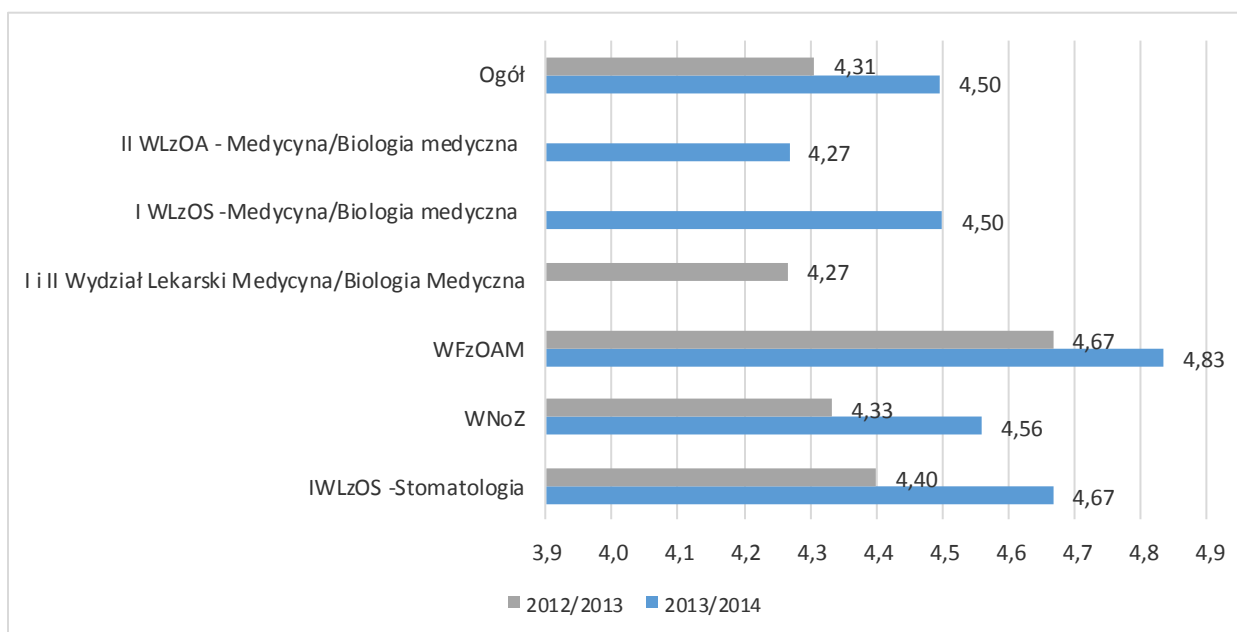
Organizacja studiów

Doktoranci oceniali poszczególne czynniki składające się na ogólne warunki studiowania postępując się pięciostopniową skalą, gdzie 1 oznaczało zdecydowane niezadowolenie a 5 zdecydowane zadowolenie.

Ogólna ocena zgodności realizacji zajęć z planem w roku akademickim 2013/2014 jest wysoka, gdyż wyniosła **4,5**. **Jest ona również wyższa od analogicznej oceny z roku poprzedniego 0,2 pkt.**

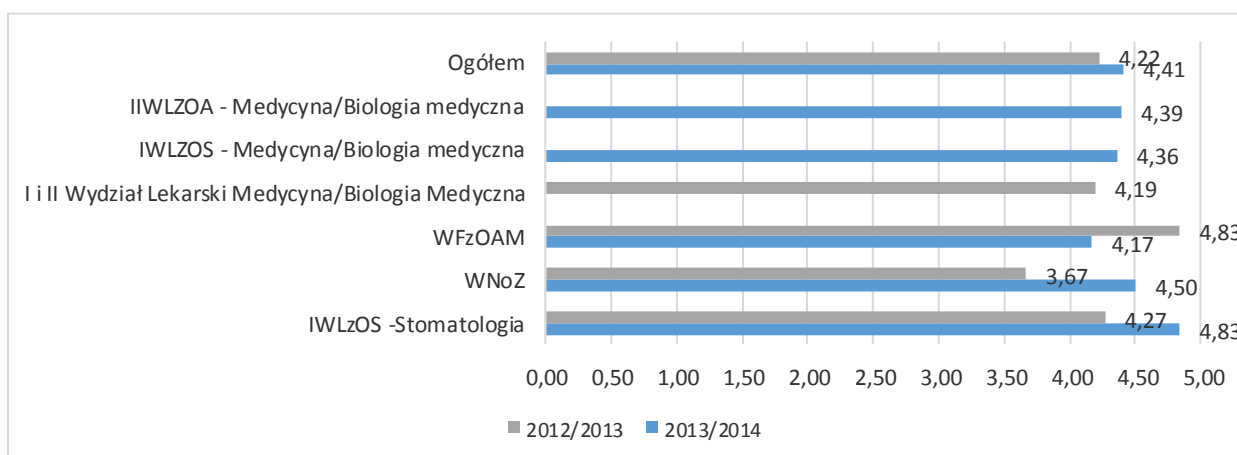
Oceny tego aspektu różnią się w zależności od wydziału, na którym prowadzone są Studia Doktoranckie. Zgodność realizacji zajęć z planem najwyżej oceniali doktoranci Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej, najniżej natomiast doktoranci II Wydziału Lekarskiego. W przypadku każdego wydziału, z wyjątkiem II Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Anglojęzycznym, gdzie ocena utrzymała się na poziomie sprzed roku, nastąpiła pozytywna zamiana. Najwyżej ten aspekt w roku 2013/2014 oceniają doktoranci Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej. Szczegółowe zestawienie ocen zawiera Wykres 3.

Wykres 3 Ocena zgodności realizacji zajęć z planem studiów.

Pod względem warunków lokalowych, czyli dostępności, wielkości i wyposażenia sal wykładowych oraz ćwiczeniowych sytuacja w tym zakresie na UM również została oceniana pozytywnie. Na pięciostopniowej skali ogólna ocena tego aspektu wynosi **4,41** i jest wyższa od analogicznej oceny sprzed roku o niemal **0,2 pkt.** Najlepiej ten aspekt oceniają doktoranci Stomatologii. Najwyższy wzrost nastąpił w przypadku doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu, natomiast spadek oceny odnotowano w przypadku doktorantów Wydziału Farmaceutycznego i jest on dość istotny. Szczegółowe dane zawiera Wykres 4.

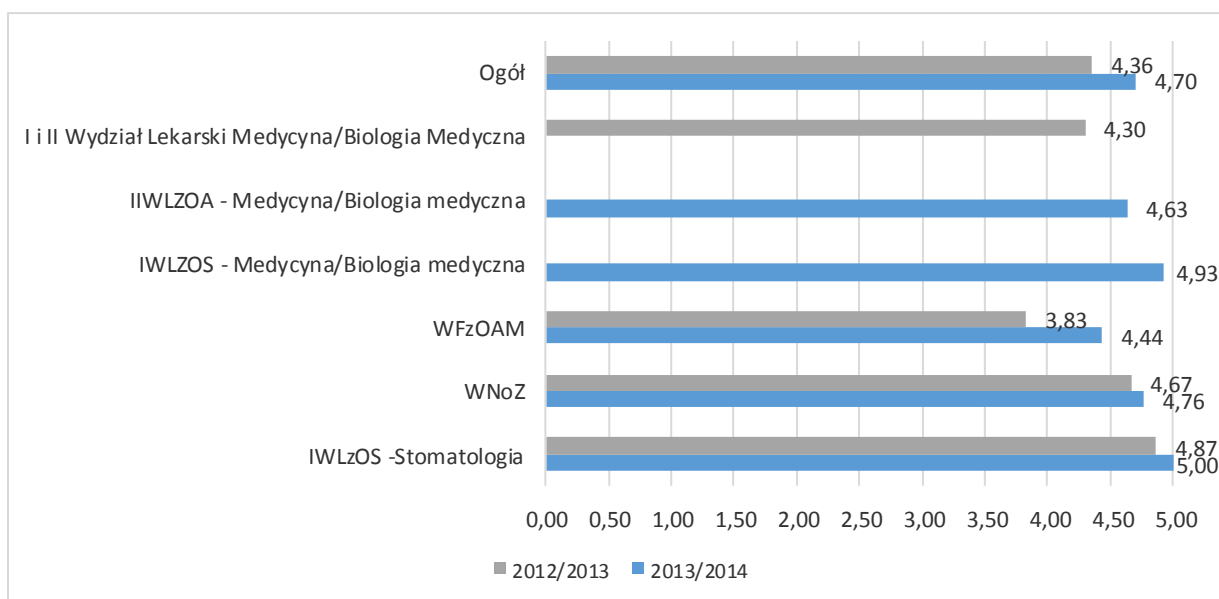
Wykres 4 Ocena warunków lokalowych na UM w Lublinie

Jako czynnik istotnie wpływający na jakość kształcenia na Uczelni uznano *sprawność obsługi administracyjnej doktorantów*, w tym życzliwość i kompetencję pracowników administracji związanych z obsługą procesu kształcenia. Średnia ogólna ocena tego aspektu w roku **2013/2014** wyniosła **4,7** i była wyższa od analogicznej oceny sprzed roku o nieco ponad 0,3

pkt. Pozytywna zmiana nastąpiła w przypadku oceny Dziekanatu każdego z wydziałów. Najlepiej oceniona została obsługa w przypadku Dziekanatu I Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Stomatologicznym - doktoranci Stomatologii przyznali najwyższą ocenę na przyjętej skali, natomiast pozostali doktoranci I Wydziału Lekarskiego ocenili jakość obsługi na **4,93**. Najwyższy wzrost oceny nastąpił w przypadku doktorantów Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej. Szczegółowe oceny obsługi dziekanatowej zawiera Wykres 5.

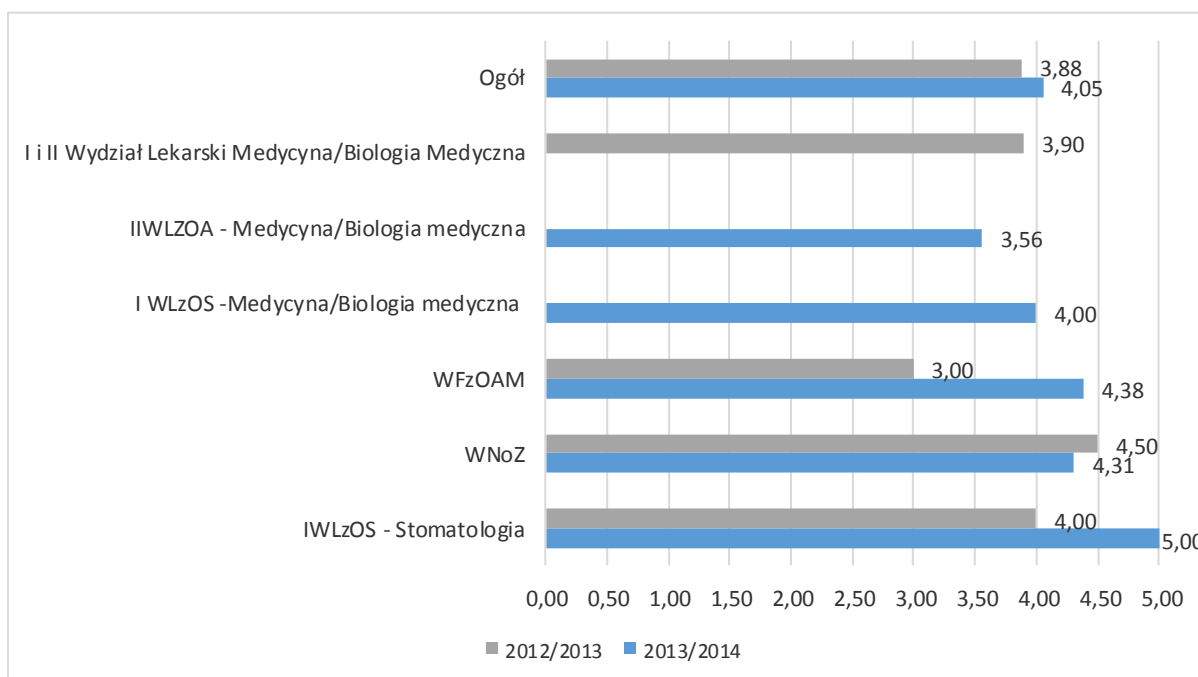
Wykres 5 Ocena obsługi administracyjnej

Doktoranci oceniali również *działalność i zaangażowanie jednostek uczestniczących w procesie organizacji studiów doktoranckich* tj. Rady Doktorantów, Kierowników Studiów Doktoranckich, opiekunów naukowych/ promotorów.

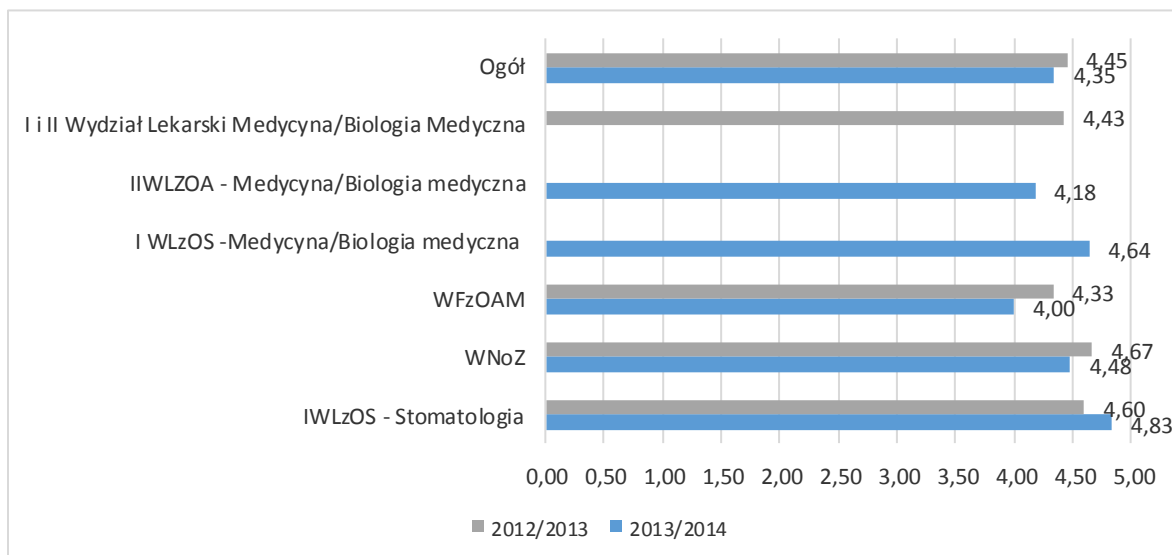
Funkcjonowanie Rady Doktorantów oceniono lepiej niż przed rokiem. Średnia ogólna w pięciostopniowej skali wyniosła 4,05 natomiast rok wcześniej 3,88. Najwyższa poprawa oceny tego aspektu nastąpiła wśród doktorantów Wydziału Farmaceutycznego oraz Stomatologii. Spadek oceny nastąpił natomiast w przypadku doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu oraz II Wydziału Lekarskiego. Szczegółowe oceny w podziale na wyniki wśród doktorantów poszczególnych wydziałów zawiera Wykres nr 6.

Wykres 6 Ocena jednostek wspierających organizację procesu kształcenia – Rada Doktorantów

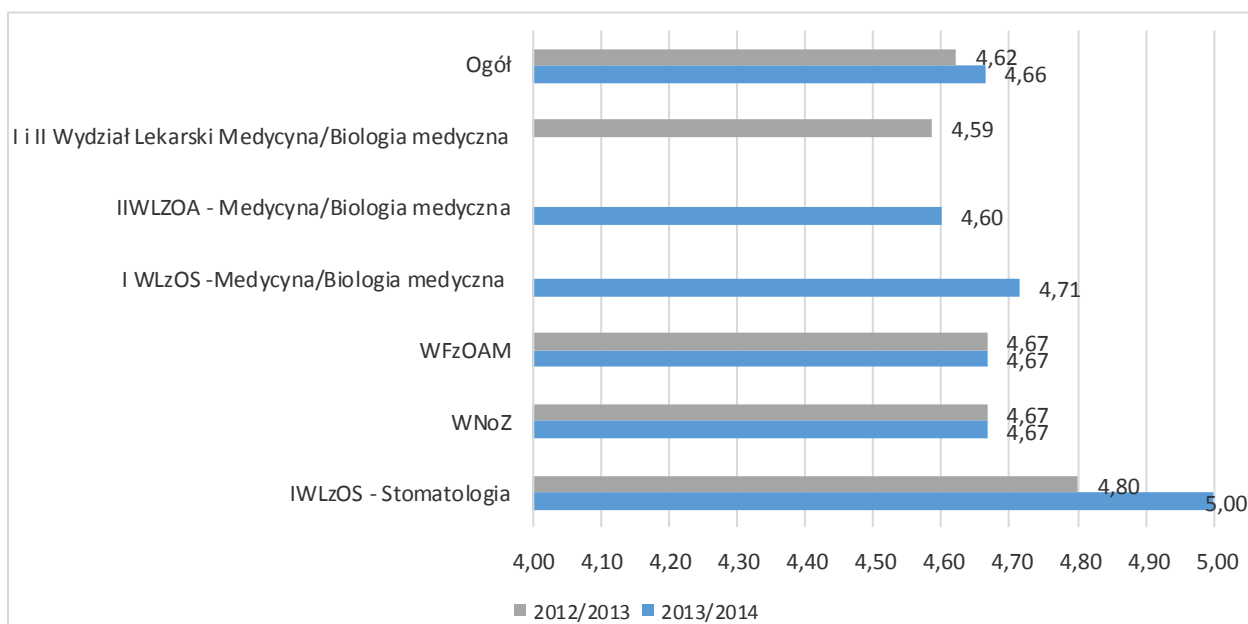
Nieco niższa niż przed rokiem jest ocena zaangażowania kierowników studiów, jednak różnica ta nie jest znaczna. Oceny przedstawiono na Wykresie 7.

Wykres 7 Ocena jednostek wspierających organizację procesu kształcenia - Kierownik studiów

Ogólna ocena satysfakcji ze współpracy z opiekunem naukowym jest wysoka, gdyż wynosi 4,66 i jest ona nieco wyższa niż przed rokiem. Najwyższy wzrost satysfakcji pod tym względem nastąpił wśród doktorantów Stomatologii.

Wykres 8 Ocena współpracy z opiekun naukowym

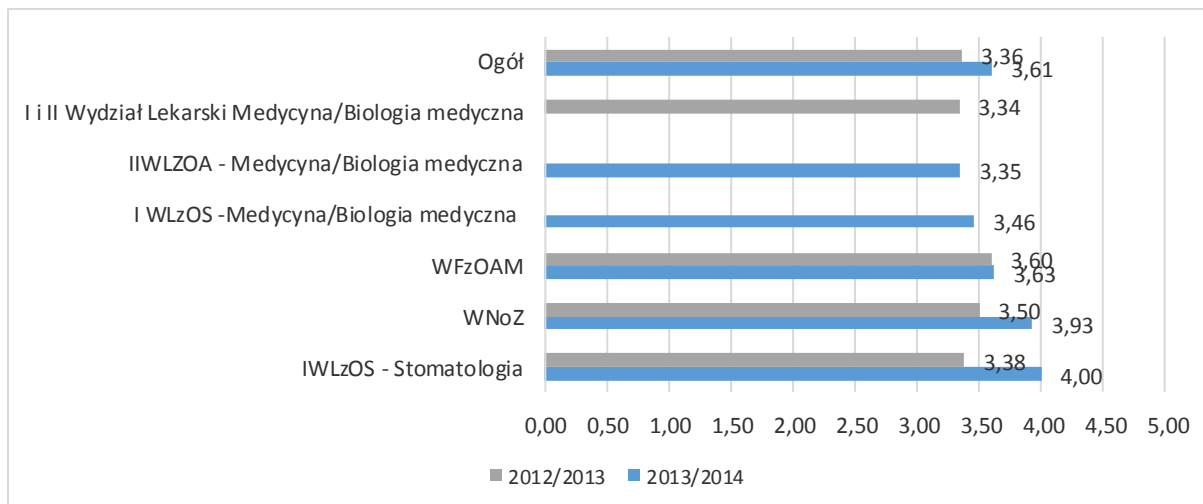

Wspieranie mobilności doktorantów

Doktoranci przeciętnie oceniają wsparcie udzielane im przez Uniwersytet w zakresie *kontaktów i współpracy z zewnętrznymi ośrodkami naukowo - badawczymi*. W większości przypadków oceny na pięciostopniowej skali nie przekraczały 4. Ogólnie wsparcie w zakresie kontaktów z ośrodkami krajowymi oceniono na **3,61** i jest to ocena nieco wyższa niż przed rokiem, kiedy wyniosła **3,36**, jednak nadal pozostaje na dość niskim poziomie.

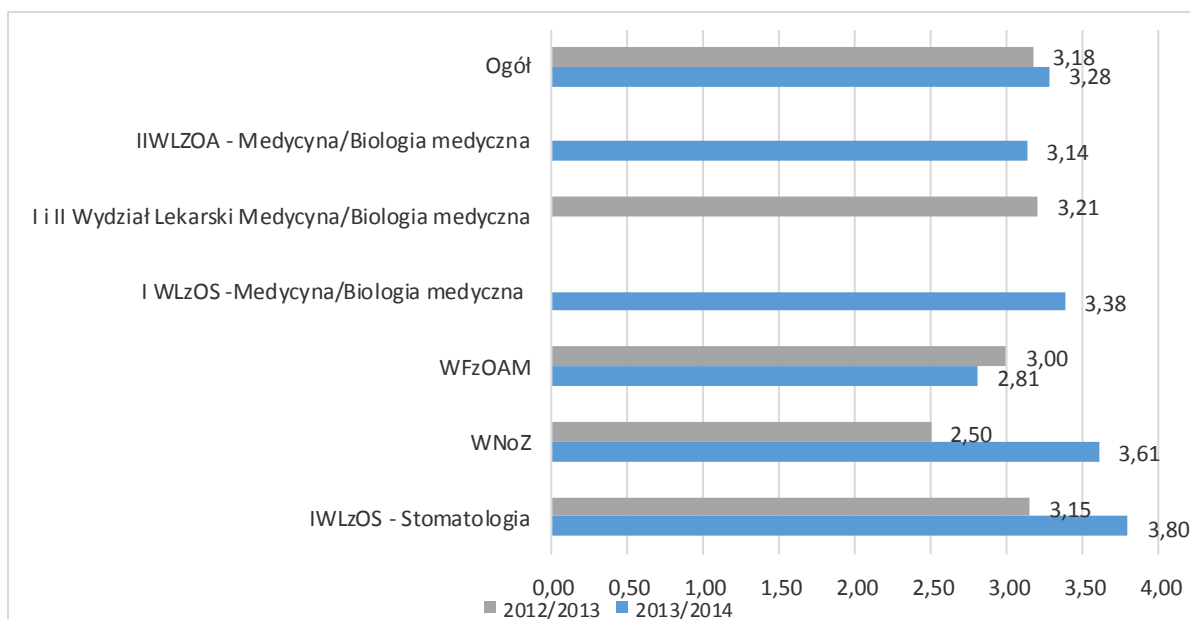
Znaczący wzrost oceny tego aspektu nastąpił jedynie wśród doktorantów Stomatologii, oraz nieco mniejszy ale również zauważalny, wśród doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu. W przypadku doktorantów obydwu Wydziałów Lekarskich a także Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej nie ma znaczących zmian i nadal ocena ta utrzymuje się na przeciętnym poziomie. Wyniki oceny tego aspektu przedstawia Wykres 9.

Wykres 9 Ocena wsparcia udzielanego doktorantom przez UM w zakresie współpracy z krajowymi ośrodkami naukowo badawczymi.

W przypadku oceny wsparcia w *nawiązywaniu kontaktów z ośrodkami zagranicznymi* również mamy do czynienia z nieznacznym wzrostem ogólnej oceny. Jednak wzrost ten dotyczy doktorantów nie wszystkich wydziałów. Wyraźna poprawa, z poziomu bardzo niskiego do poziomu przeciętnego nastąpiła w przypadku doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu. Również wśród doktorantów Stomatologii nastąpił znaczący wzrost i obecnie ich ocena jest najwyższa spośród doktorantów wszystkich wydziałów. W pozostałych przypadkach zmiany miały mniej wyraźny charakter i oceny nadal pozostają na przeciętnym poziomie. Jedyne Wydziałem, na którym odnotowano spadek jest Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Analityki Medycznej i w konsekwencji obecna ocena jest najniższa i wynosi **2,81**. Szczegółowe dane zawiera Wykres 10.

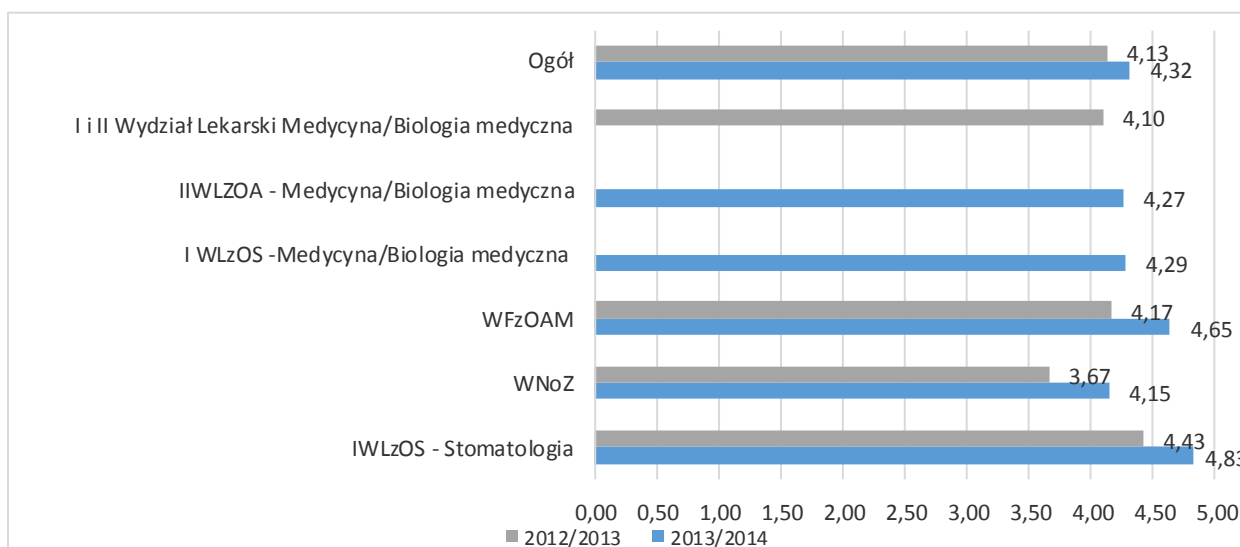
Wykres 10 Ocena wsparcia w zakresie współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowo badawczymi.

Zaplecze naukowo-techniczne procesu kształcenia

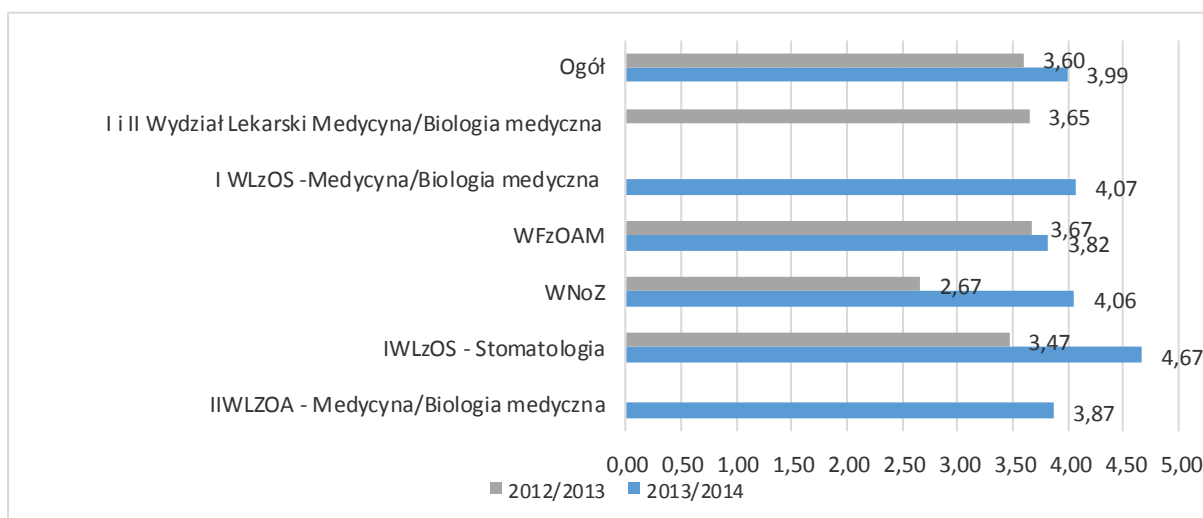
Doktoranci wysoko oceniają *jakość i dostępność zasobów bibliotecznych* na UM w Lublinie. Na pięciostopniowej skali oceniono je na **4,32** i jest to ocena wyższa niż rok wcześniej o **0,2** pkt. Wyraźna poprawa oceny dostępności zasobów bibliotecznych widoczna jest wśród doktorantów Stomatologii, doktorantów Wydziału Farmaceutycznego oraz Wydziału Nauk o Zdrowiu. W pozostałych przypadkach istotne zmiany nie nastąpiły. Rozkład ocen doktorantów uwzględniający podział wg wydziału zawiera Wykres 11.

Wykres 11 Ocena dostępności zasobów bibliotecznych.

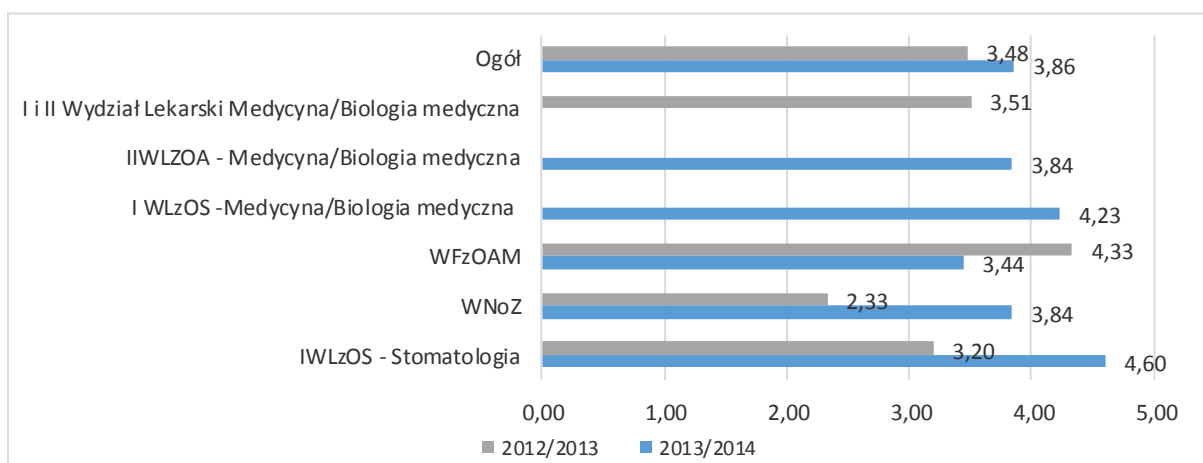
Wzrosła również ogólna ocena dostępności wyposażenia wspomagającego proces kształcenia. Obecnie wynosi ona **3,99** i jest wyższa od oceny z roku 2012/2013 o niemal **0,4** pkt na przyjętej skali. Najbardziej wyraźna poprawa satysfakcji pod tym względem nastąpiła wśród doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu oraz Stomatologii. Obecnie najniżej oceniają ten aspekt doktoranci II Wydziału Lekarskiego oraz Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej, gdzie średnia ocena osiągnęła wartość poniżej 4. Szczegółowe oceny zawiera Wykres 12.

Wykres 12 Ocena dostępności wyposażenie wspierającego proces kształcenia

Ogólna ocena *dostępności wyposażenia niezbędnego do realizacji badań naukowych* została oceniona lepiej niż przed rokiem, jednak ocena jest nadal przeciętna i nie przekracza 4 na pięciostopniowej skali. Istotna zmiana na lepsze nastąpiła wśród doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu oraz I Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Stomatologicznym, zarówno dla dyscypliny Stomatologia jak i Medycyna/Biologia medyczna. Nieco lepiej niż przed rokiem oceniają ten aspekt również doktoranci II Wydziału Lekarskiego, jednak ocena w tym przypadku nadal jest przeciętna gdyż nie przekracza 4 na pięciostopniowej skali. Wyraźny spadek oceny nastąpił natomiast wśród doktorantów Wydziału Farmaceutycznego i w roku akademickim 2013/2014 ocenili oni ten aspekt najniżej spośród wszystkich doktorantów UM w Lublinie. Omówione oceny przedstawiono na Wykresie 13.

Wykres 13 Dostępność aparatury i oprządzenia niezbędnego do badań

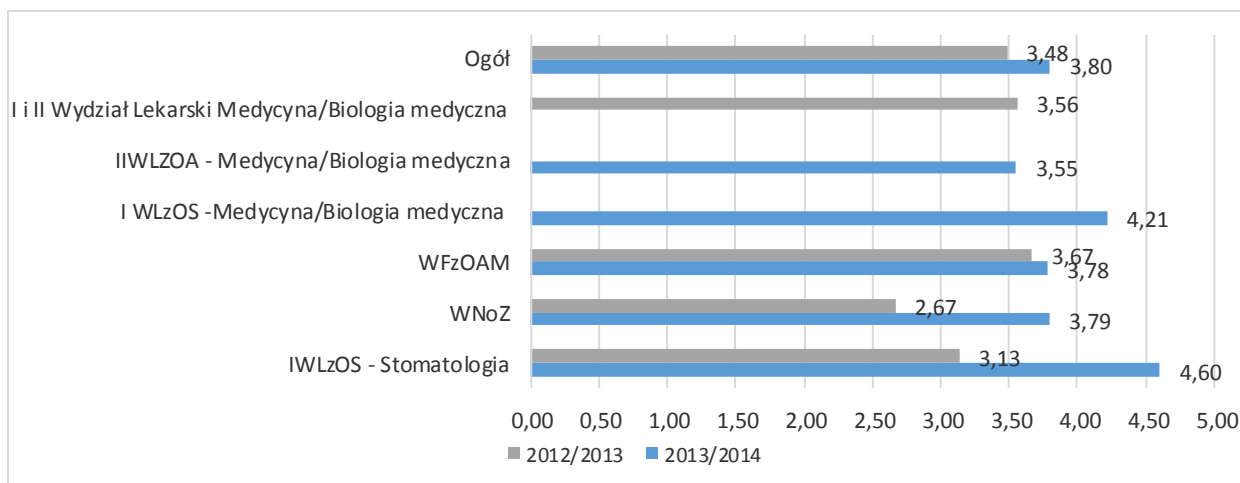

Ocena oferowanego wsparcia rozwoju naukowego doktorantów

Doktoranci mieli możliwość oceny wsparcia, jakie UM w Lublinie oferuje im w zakresie rozwoju naukowego. Ocenie poddano takie aspekty jak *dostępność informacji na temat możliwości finansowania badań naukowych, wsparcie w zakresie ich realizacji oraz możliwości udziału w konferencjach krajowych i zagranicznych*. W roku akademickim 2013/2014 badanie zrealizowano w oparciu o zmodyfikowane pytania, dlatego nie wszystkie aspekty mogą być porównane z poprzednią edycją badania.

Poprawie w stosunku do roku 2012/2013 uległa ocena dostępności informacji na temat możliwości finansowania badań. W większości przypadków jednak nadal należy doskonalić ten aspekt kształcenia. Znaczna poprawa nastąpiła wśród doktorantów I Wydziału Lekarskiego (zarówno Stomatologii jak i Medycyny/Biologii medycznej). Nie zmieniła się natomiast ocena tego aspektu wśród doktorantów II Wydziału Lekarskiego i nadal utrzymuje się na dość niskim poziomie. Dalszego doskonalenia mimo zauważanej poprawy wymaga również sytuacja wśród doktorantów Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej oraz Wydziału Nauk o Zdrowiu, gdzie oceny nadal nie przekraczają 4 na pięciostopniowej skali. Szczegółowe zestawienie ocen zawiera Wykres 14.

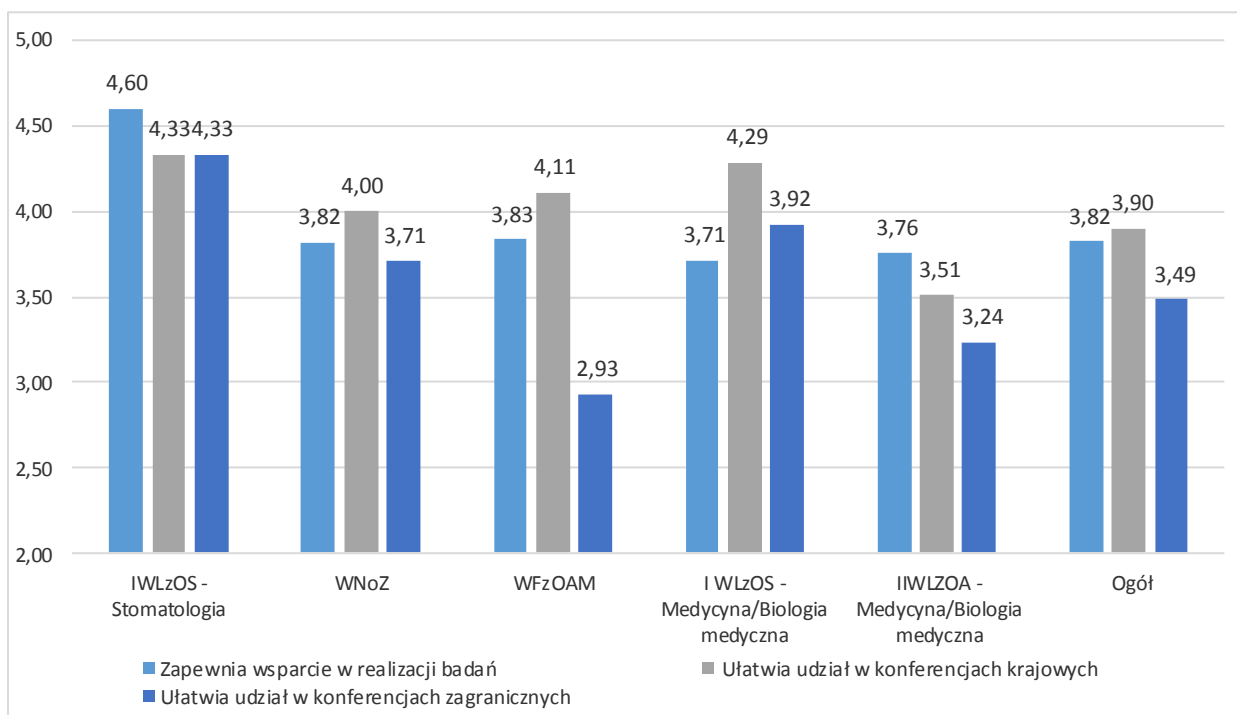
Wykres 14 Ocena dostępność informacji na temat finansowania działalności naukowej wg wydziałów

Spośród ocenianych aspektów działalności naukowej doktorantów najniżej oceniono wsparcie Uniwersytetu w zakresie *udziału w konferencjach zagranicznych*. Szczególnie nisko ocenili ten aspekt doktoranci Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej. Wszyscy doktoranci, z wyjątkiem Stomatologii, ocenili ten aspekt poniżej 4.

Wsparcie w zakresie udziału w konferencjach krajowych jest oceniane relatywnie wysoko. Jedynie doktoranci II Wydziału Lekarskiego oceniają ten aspekt poniżej 4. Oferowane wsparcie w zakresie realizacji badań wysoko oceniają tylko doktoranci Stomatologii. Oceny doktorantów pozostałych wydziałów są przeciętne i nie przekraczają 4 na przyjętej skali. Szczegółowe dane przedstawiono na Wykresie 15.

Wykres 15 Ocena wsparcia oferowanego przez UM dla rozwoju naukowego doktorantów

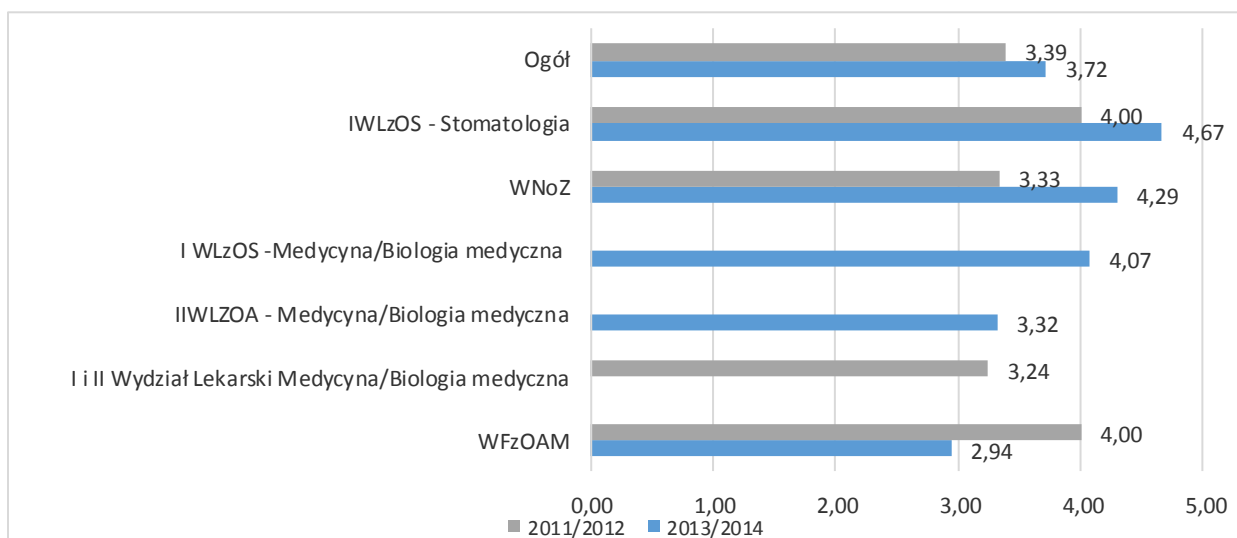

5. Ocena programu kształcenia na studiach III stopnia

Ocena programu studiów

Doktoranci mieli możliwość *oceny programu kształcenia* na studiach III stopnia. Wyniki badania wskazują, że umiarkowane jest zadowolenie doktorantów z treści kształcenia, jakie realizowane są w trakcie obowiązkowych zajęć dydaktycznych. Przydatność realizowanych zajęć dydaktycznych do pracy badawczej na poziomie ogólnym (łącznie oceny doktorantów wszystkich wydziałów) oceniono na 3,72. Jest to ocena wyższa niż przed rokiem, jednak nadal pozostaje na dość niskim poziomie. Wyrażna poprawa oceny przydatności programu studiów w pracy badawczej nastąpiła wśród doktorantów Stomatologii oraz wśród doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu. Wysoka w porównaniu do oceny sprzed roku jest także ocena doktorantów Medycyny/Biologii medycznej I Wydziału Lekarskiego. Ocena doktorantów II Wydziału Lekarskiego tej dyscypliny nie uległa znacznej poprawie i utrzymuje się na niskim poziomie. Stanowczemu pogorszeniu uległa ocena wśród doktorantów Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej. Obecnie przydatność programu studiów w pracy badawczej jest oceniana przez doktorantów tego wydziału najniżej spośród wszystkich na UM w Lublinie. Szczegółowe dane zawiera Wykres 16.

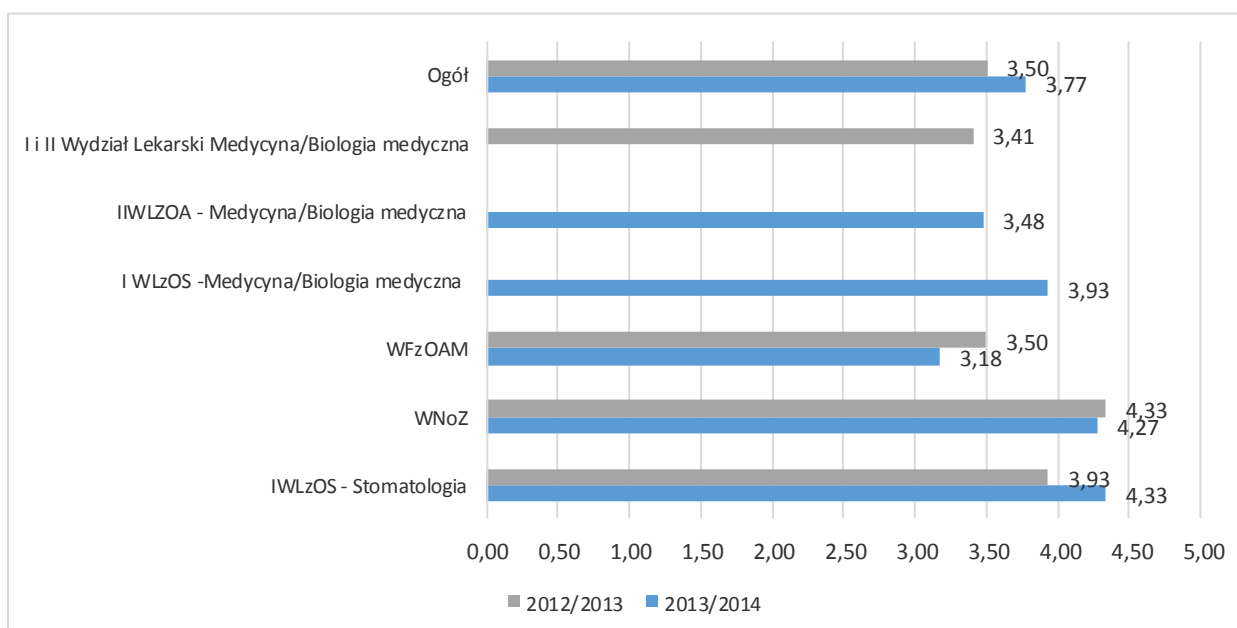
Wykres 16 Przydatność programu studiów do pracy badawczej w/d wydziałów

Również ocena praktycznego wymiaru zajęć uległa nieznacznej poprawie, nadal jednak pozostaje ona na poziomie przeciętnym. Poprawa nastąpiła wśród doktorantów I Wydziału Lekarskiego (zarówno wśród doktorantów Medycyny/Biologii medycznej, jak i Stomatologii), natomiast spadek oceny nastąpił w przypadku doktorantów Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej oraz Wydziału Nauk o Zdrowiu.

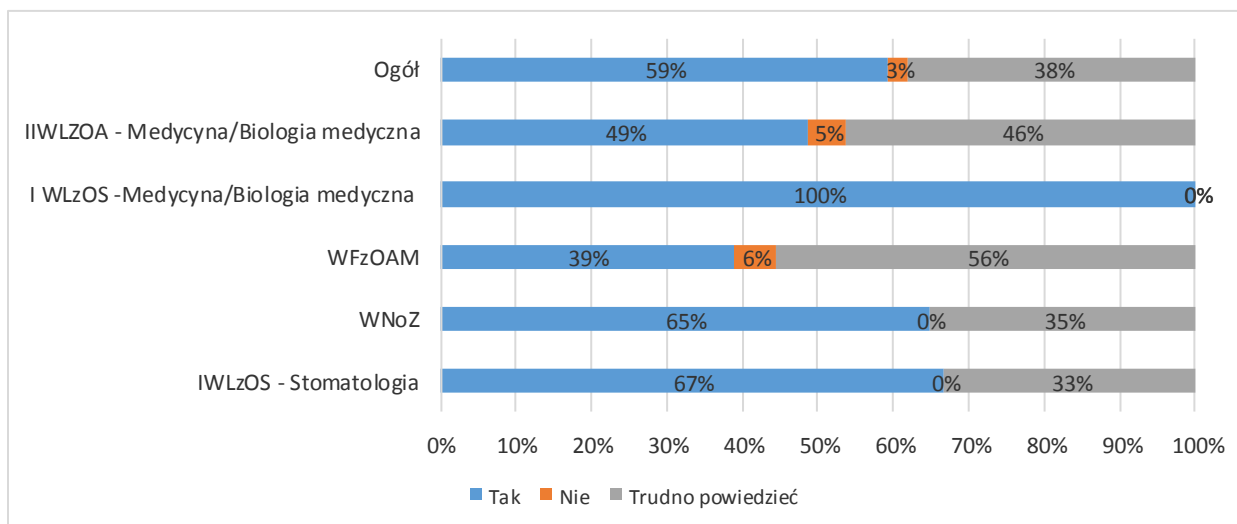
Na najniższym poziomie w roku 2013/2014 znalazły się oceny doktorantów II Wydziału Lekarskiego oraz Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej. Oceny tego aspektu przedstawiono na Wykresie 17.

Wykres 17 Ocena praktycznego wymiaru zajęć wg wydziałów

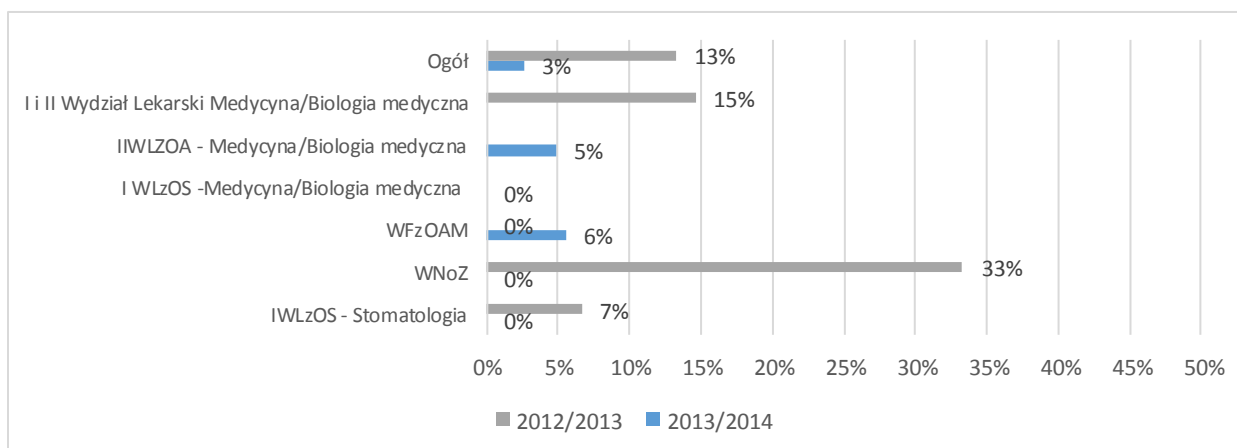
Poza przydatnością programu studiów w zakresie kształtowanie kompetencji praktycznych i umiejętności badawczych oceniano również *stopień, w jakim studia przygotowują do egzaminów objętych przewodem doktorskim*. Ogólnie niemal 60% badanych uważa, że program studiów doktoranckich przygotowuje do złożenia egzaminów. Jedynie 5% doktorantów II Wydziału Lekarskiego oraz 6% doktorantów Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej jest odmiennego zdania. Szczegółowy rozkład procentowy zawiera Wykres 18.

Wykres 18 Czy kształcenie na studiach przygotowuje do egzaminów objętych przewodem doktorskim wg wydziałów?

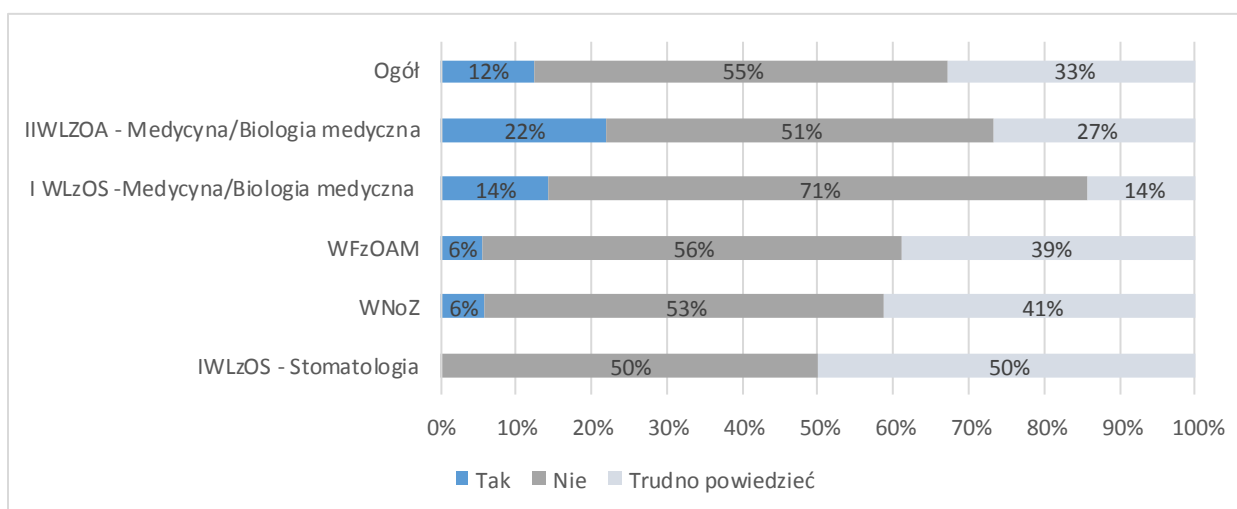
Ocena przydatności zajęć z punktu widzenia egzaminów przewidzianych w ramach przewodu doktorskiego uległa poprawie w porównaniu do sytuacji sprzed roku, kiedy ogólnie 13% badanych oceniło ten aspekt negatywnie. Obecnie ten odsetek wynosi średnio 3%. W szczególności istotna poprawa nastąpiła wśród doktorantów Medycyny/Biologii medycznej. Obecnie wśród doktorantów Medycyny/Biologii medycznej I Wydziału nikt nie wskazał negatywnej odpowiedzi, natomiast wśród doktorantów II Wydziału tej dyscypliny jedynie 5% (rok wcześniej odsetek ten wynosił 15%). Poprawie uległa sytuacja pod tym względem również wśród doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu, jednak należy pamiętać o bardzo niskiej frekwencji doktorantów tego Wydziału w poprzedniej edycji badania. Poprawie uległa także sytuacja wśród doktorantów Stomatologii, gdzie przed rokiem 7% negatywnie oceniło ten aspekt, natomiast obecnie żadna z osób nie wyraziła negatywnej opinii. Zmianę poziomu satysfakcji pod tym względem przedstawiono na Wykresie 19.

Wykres 19 Odsetek osób negatywnie oceniających to, w jakim stopniu studia przygotowują do egzaminów objętych przewodem doktorskim w latach 2012/2013 i 2013/2014 wg wydziału.

Doktoranci pytani o to, czy ich zdaniem w programie studiów nie znalazł się jakiś przedmiot, który wydaje im się szczególnie ważny, nieco więcej niż w 10% odpowiedziało twierdząco. Najwięcej takich osób znalazło się wśród doktorantów Medycyny/Biologii medycznej I i II Wydziału Lekarskiego. Wśród doktorantów Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej oraz Wydziału Nauk o Zdrowiu odsetek ten wyniósł 6%. Wśród doktorantów Stomatologii nie pojawiły się tego typu opinie. Wyniki odpowiedzi na pytanie o brakujący przedmiot zawarto na Wykresie 20.

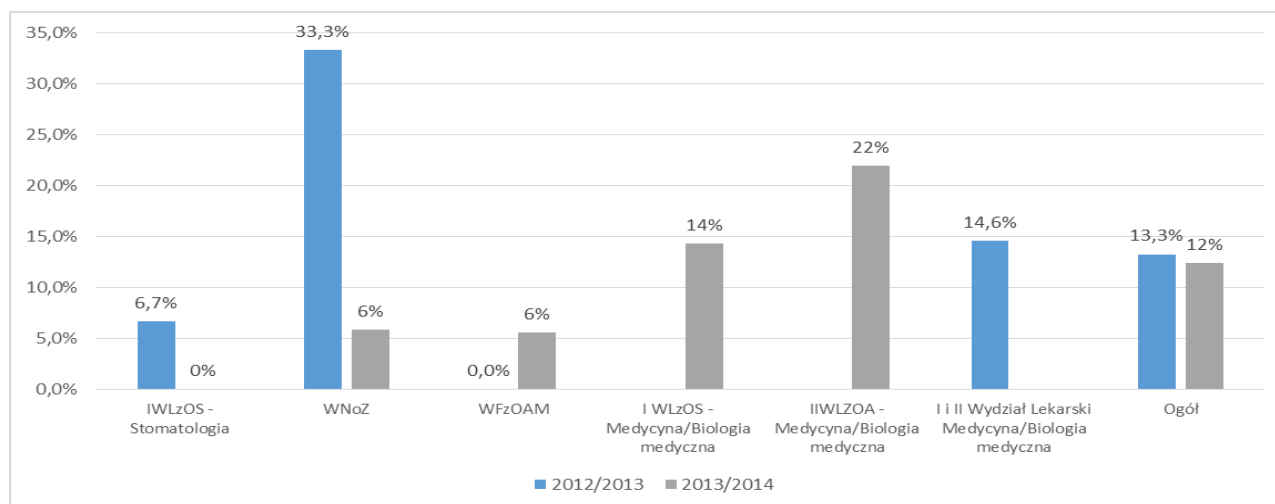
Wykres 20 Czy w programie studiów zabrakło jakiegoś przedmiotu, który powinien zostać wprowadzony?

Potrzebę *zmodyfikowania programu studiów o jakiś dodatkowy przedmiot* w roku 2013/2014 deklaruje niemal identyczny odsetek doktorantów co przed rokiem. Biorąc pod uwagę zróżnicowanie ze względu na dyscyplinę naukową, stwierdzono że mniejszy niż przed rokiem jest odsetek osób deklarujących taką potrzebę wśród doktorantów Stomatologii, oraz doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu (duża różnica w tym drugim przypadku widoczna na wykresie jest spowodowana niskim odsetkiem osób biorących udział w badaniu w roku 2012/2013). Zmiana

nie nastąpiła w przypadku doktorantów Medycyny/Biologii medycznej, zarówno I jak i II Wydziału Lekarskiego Zmianę odsetka osób deklarujących potrzebę modyfikacji programu studiów zawiera Wykres 21.

Wykres 21 Zmiana odsetka doktorantów deklarujących potrzebę wprowadzenia do programu dodatkowego przedmiotu.

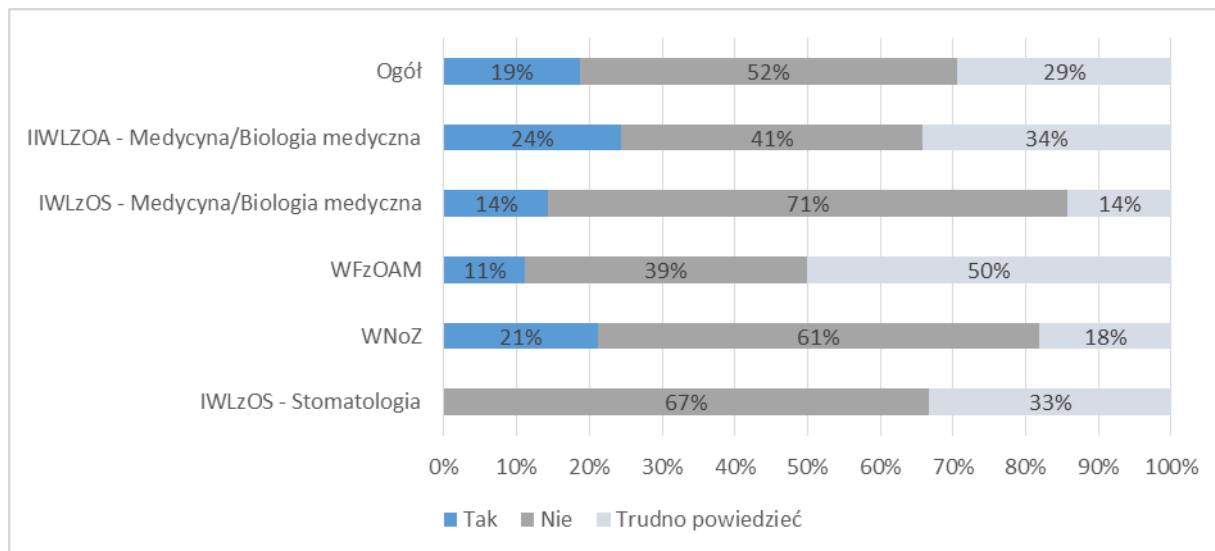
Niestety nie wszyscy doktoranci, deklarujący potrzebę wprowadzenie dodatkowego przedmiotu wskazali na jakim konkretnie przedmiocie im zależy. Jeden z doktorantów II Wydziału Lekarskiego wskazał, że: "w programie studiów **powinno się uwzględnić praktyczne podejście do projektów**: sposób ich tworzenia, określenie źródeł finansowania, i sposobów w jaki można je pozyskać na badania". Natomiast doktorant Wydziału Nauk o Zdrowiu sugerował, że: „przedmiot Metodologia pracy naukowej był niepraktycznie przeprowadzony”. Sugestie doktorantów dotyczące modyfikacji programu kształcenia zawiera Tabela 3.

Tabela 3 Propozycje dotyczące modyfikacji programu studiów.

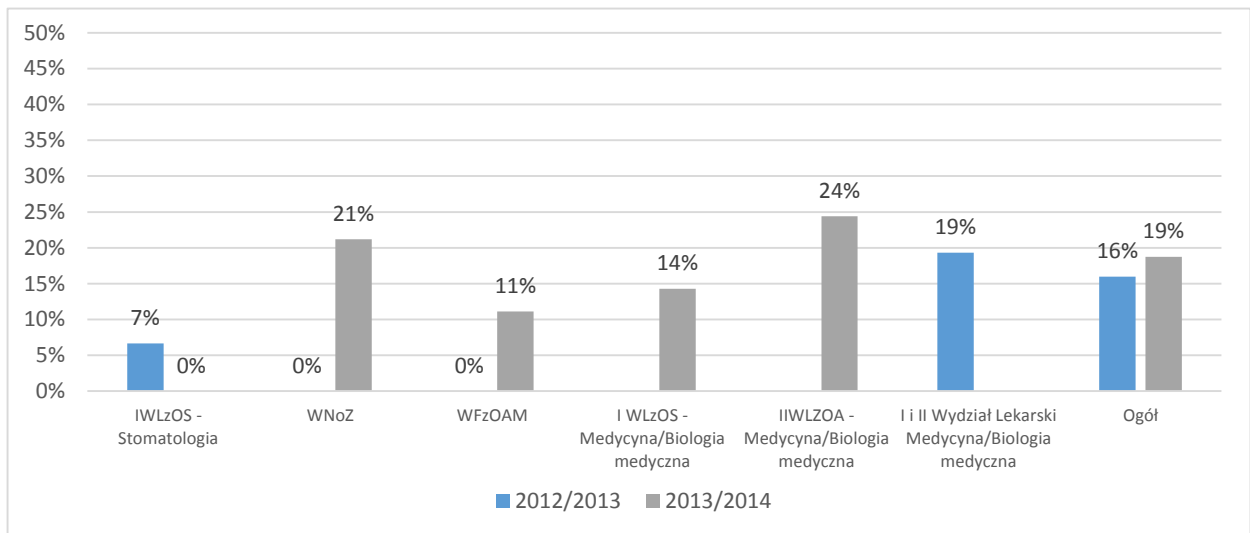
Proponowany przedmiot/warsztat	Wydział	Liczba wskazań
Zajęcia dotyczące projektów badawczych, zarządzanie projektami, pozyskiwanie finansów (NCN itp)	IIWLZOA - Medycyna/Biologia medyczna; I WLzOS - Medycyna/Biologia medyczna	4
Nauka prowadzenia zajęć ze studentami. Umiejętność przekazywania wiedzy	IIWLZOA - Medycyna/Biologia medyczna; I WLzOS - Medycyna/Biologia medyczna	2
Zajęcia/ warsztaty dotyczące metodyki pisaniem prac naukowych	IIWLZOA - Medycyna/Biologia medyczna; I WLzOS - Medycyna/Biologia medyczna	2
Metodologia pracy naukowej w formie zajęć praktycznych	WNoZ	1
Genetyka, prawo	Nie wskazano dyscypliny	1
Nowoczesne metody diagnostyki radiologicznej i laboratoryjnej	IIWLZOA - Medycyna/Biologia medyczna	1
Statystyka badań medycznych, projektowanie badań prospektywnych, medical writing	IIWLZOA - Medycyna/Biologia medyczna	1
Metodyka badań naukowych	WFzOAM	1
Ogół		13

W opinii **19%** badanych w programie studiów doktoranckich znalazły się zajęcia, które nie były merytorycznie uzasadnione i należałoby je usunąć. Takie opinie wskazywał istotny odsetek spośród doktorantów z każdego wydziału z wyjątkiem Stomatologii. Szczegółowy rozkład procentowy odpowiedzi zawiera Wykres 22.

Wykres 22 Czy w programie znalazł się przedmiot, który był niepotrzebny?

Odsetek wskazujących potrzebę modyfikacji programu studiów polegającą na wyłączeniu z niego któregoś z realizowanych przedmiotów jest nieco wyższy niż przed rokiem. Widoczny jest w szczególności wzrost tego odsetka wśród doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu oraz Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej. Zmianę tego odsetka w ostatnich latach przedstawiono na Wykresie 23.

Wykres 23 Zmiana odsetka doktorantów deklarujących potrzebę wyłączenia z programu studiów któregoś z przedmiotów¹

Zestawienie sugestii doktorantów dotyczących nieprzydatności niektórych przedmiotów uwzględniające liczbę wskazań oraz podział na dyscypliny naukowe zawiera Tabela 5. Należy zwrócić uwagę, że w zdecydowanej większości sugestie odnoszą się do formy zajęć, w jakiej zostały zrealizowane niż przydatności samych treści realizowanych zajęć.

Tabela 4 Przedmioty, które w opinii doktorantów są zbędne lub nie spełniają oczekiwań

Przedmiot	Wydział	Liczba wskazań
Rehabilitacja medyczna	WNoZ	4
Postępy nauk medycznych	II WLzOA - Medycyna/Biologia medyczna	3
Komunikacja zawodowa	II WLzOA - Medycyna/Biologia medyczna ; WNoZ	2
Filozofia	IWLzOS - Medycyna/Biologia medyczna	2
Prawo medyczne	WNoZ	1
Postępy nauk medycznych: pedagogika, komunikacja zachowań, autoprezentacja, parazytologia	II WLzOA - Medycyna/Biologia medyczna	1
Komunikacja zawodowa i autoprezentacja - niewłaściwa forma zajęć	II WLzOA - Medycyna/Biologia medyczna	1
Historia nauk medycznych	II WLzOA - Medycyna/Biologia medyczna	1
Statystyka - przedmiot zbyt rozbudowany	II WLzOA - Medycyna/Biologia medyczna	1
Stosowane techniki w anlizie medycznej	WFzAM	1
Ogół		19

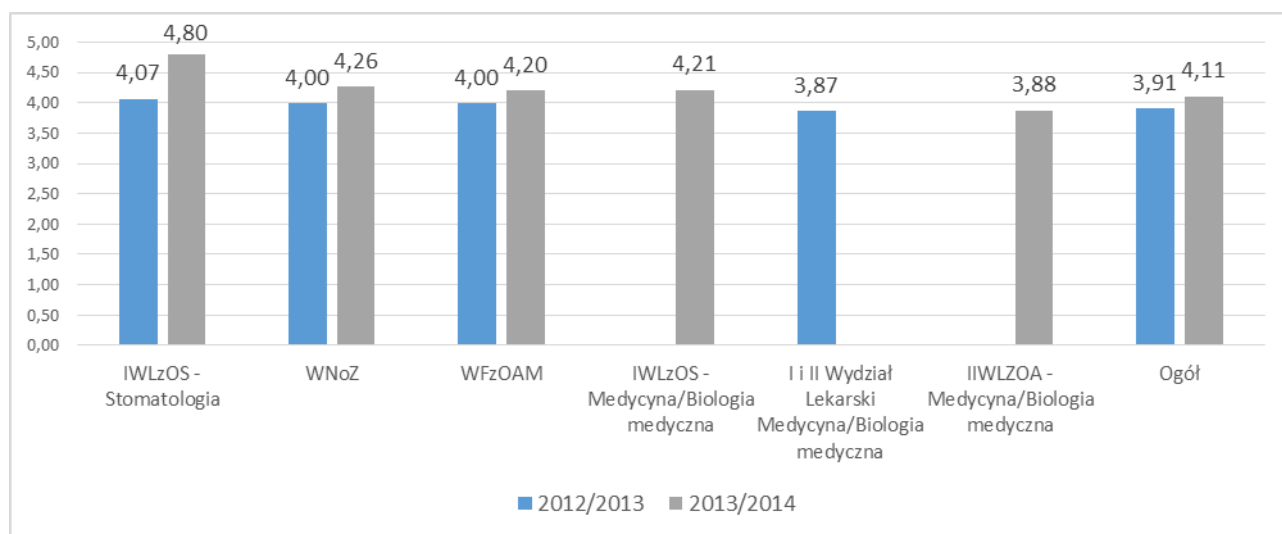
¹ Odsetek dla ogółu doktorantów przedstawiony na wykresie jest wyższy niż by to wynikało z odsetków wskazań dla poszczególnych dyscyplin, ponieważ w zestawieniu ogólnym uwzględniono również wskazania doktorantów, którzy w ankiecie nie wskazali uprawianej przez siebie dyscypliny naukowej.

Jeden z doktorantów II Wydział Lekarski sugerował, że forma realizacji przedmiotu **Komunikacja zawodowa i autoprezentacja** nie spełnił oczekiwań. Sugerowano również, że sposób prowadzenia przedmiotu **Metodologia prowadzenia badań naukowych** był nieodpowiedni. Doktorant Wydziału Nauk o Zdrowiu wskazał w komentarzu, że: „ przedmiot **Rehabilitacja medyczna** był powtórką z poprzedniego roku.” Natomiast jeden z doktorantów Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej sugerował, że: „doktoranci powinni mieć możliwość wyboru aby móc ukierunkować się na swoje badania.”

Ocena wpływu studiów doktoranckich na rozwój kompetencji

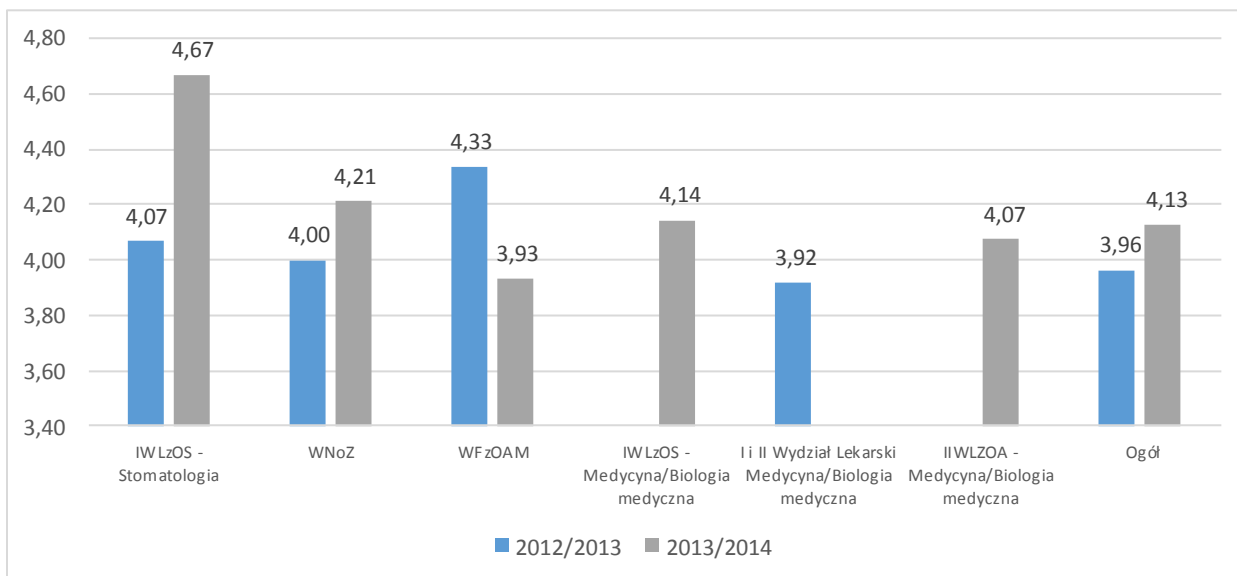
Stopień w jakim studia w opinii doktorantów *przygotowują do pracy badawczo naukowej* jest dość wysoki. Ponadto satysfakcja pod tym względem jest oceniona wyżej niż przed rokiem. Najwyraźniejsza poprawa ma miejsce w przypadku dyscypliny Stomatologia. Najniżej ten aspekt w roku 2013/2014 ocenili natomiast doktoranci II Wydziału Lekarskiego. Szczegółowe dane przedstawia Wykres 24.

Wykres 24 Przygotowanie w zakresie prowadzenia prac badawczo-naukowych.

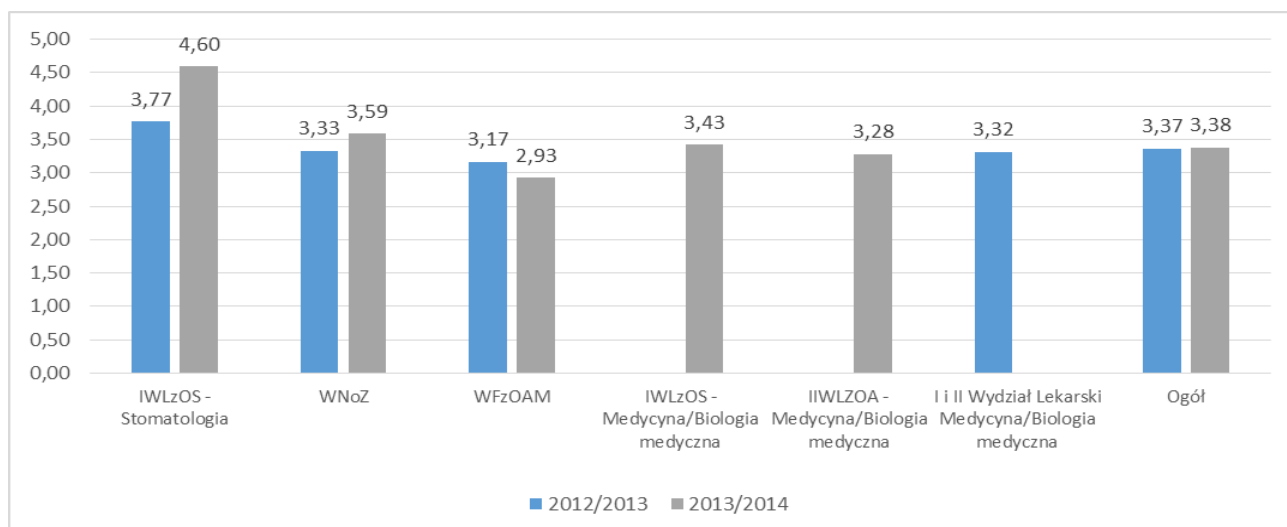
Poprawie uległa również ocena przygotowania doktorantów do pracy dydaktycznej. Obecnie jest ona dość wysoka i wynosi 4,13. Najwyższy wzrost oceny tego aspektu nastąpił wśród doktorantów Stomatologii. Spadek nastąpił tylko w przypadku doktorantów Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej i obecnie ocena doktorantów tego wydziału jest najniższa spośród wszystkich wydziałów UM w Lublinie. Poszczególne oceny przedstawiono na Wykresie 25.

Wykres 25 Przygotowanie do pracy dydaktycznej

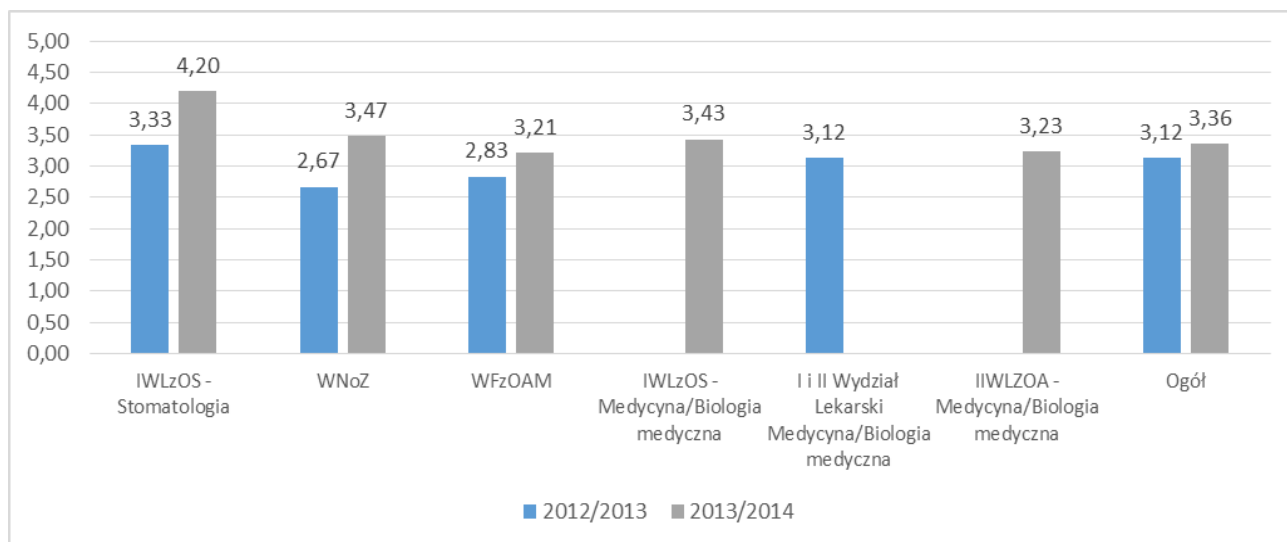
Przeciętna jest ocena stopnia, w jakim studia *przygotowują do zarządzania projektami badawczymi*. Ocena ogólna utrzymuje się na poziomie sprzed roku, jednak rozpatrując oceny z perspektywy poszczególnych wydziałów zauważalne są istotne zmiany. Wyrażna poprawa oceny tego aspektu nastąpiła w przypadku doktorantów Stomatologii. Nieco wyższa jest także ocena doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu, jednak nadal pozostaje na dość niskim poziomie. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku doktorantów Medycyny/Biologii medycznej, zarówno I, jak i II Wydziału Lekarskiego. Pogorszeniu uległa natomiast sytuacja wśród doktorantów Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej i obecnie ocena stopnia, w jakim studia przygotowują do zarządzania projektami badawczymi jest najniższa spośród wszystkich wydziałów na UM w Lublinie. Szczegółowe dane na ten temat zawiera Wykres 26.

Wykres 26 Przygotowanie w zakresie zarządzania projektami badawczymi

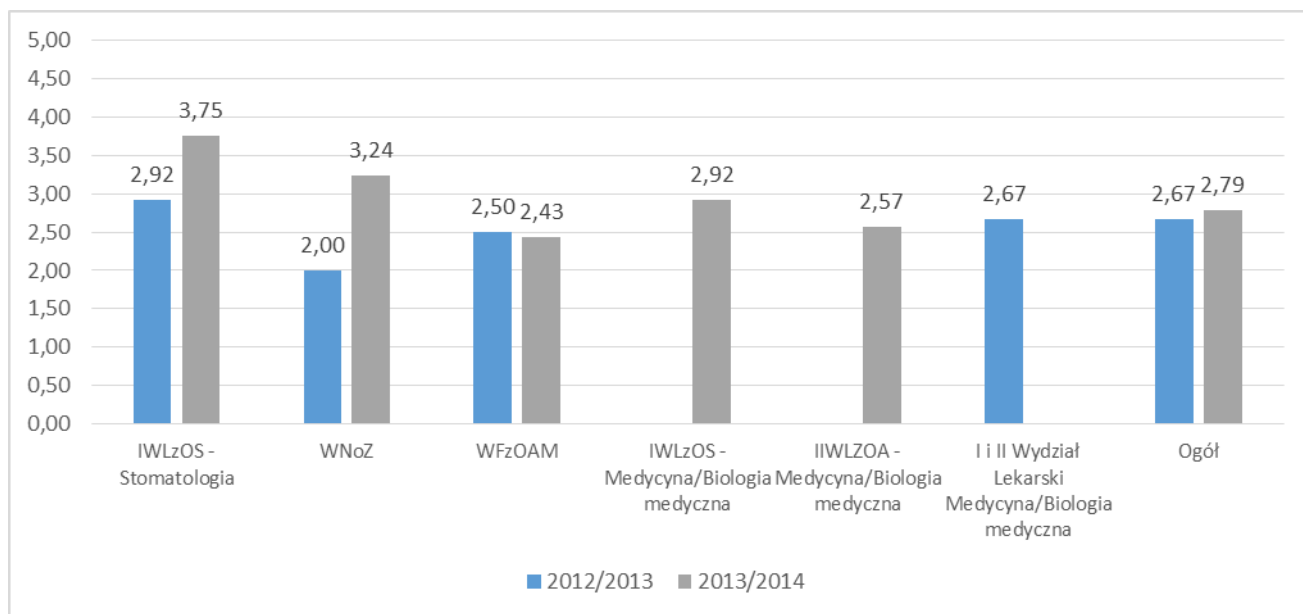
Studia w opinii doktorantów w przeciętnym stopniu przygotowują do *pozyskiwania funduszy na realizację projektów badawczych*. Choć ocena jest nieco wyższa niż przed rokiem nadal nie jest ona satysfakcjonująca, gdyż wynosi **3,36** na pięciostopniowej skali. Najwyższy postęp w tej dziedzinie dokonał się wśród doktorantów Stomatologii i obecnie ocena jest tu dość wysoka. Na pozostałych wydziałach mimo poprawy oceny nadal są one dość niskie i nie przekraczają wartości **3,5**. Wykres 27 zawiera szczegółowe oceny tego aspektu.

Wykres 27 Ocena przygotowania do pozyskiwanie funduszy na badania.

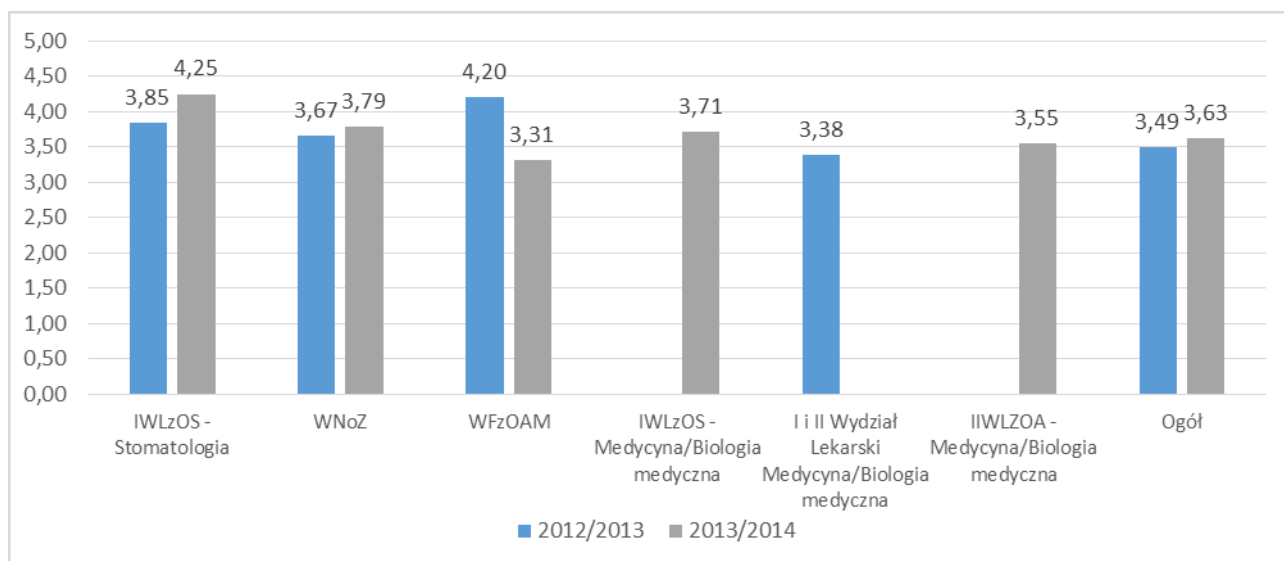
Zdecydowanie nisko oceniany jest stopień, w jakim studia *przygotowują do współpracy doktorantów z przedsiębiorcami*. W porównaniu do roku poprzedniego nastąpiła nieznaczna poprawa, jednak jest ona nieznaczna. Wyraźnie wzrosła ocena tego aspektu wśród doktorantów Stomatologii oraz Wydziału Nauk o Zdrowiu, natomiast nieznaczny spadek oceny nastąpił w przypadku doktorantów Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej. W roku akademickim 2013/2014 najniżej oceniali ten aspekt doktoranci w/w wydziału. Nisko ocenili ten aspekt również doktoranci Medycyny/Biologii medycznej zarówno I jak i II Wydziału Lekarskiego. Oceny stopnia, w jakim studia przygotowują do współpracy z przedsiębiorcami zawiera wykres 28.

Wykres 28 Ocena przygotowanie do nawiązywania współpracy z przedsiębiorstwami.

Studia w opinii doktorantów w przeciętnym stopniu *wyposażają w wiedzę na temat ochrony własności intelektualnej*. W porównaniu z rokiem poprzednim wzrost oceny tego aspektu nastąpił w przypadku Stomatologii i tylko w tym przypadku aktualna ocena jest dość wysoka. Nieco wyżej niż przed rokiem ocenili ten aspekt doktoranci Wydziału Nauk o Zdrowiu oraz Medycyny/Biologii medycznej zarówno I, jak i II Wydziału Lekarskiego, jednak ich oceny nadal pozostają na przeciętnym poziomie. Znaczna zmiana na gorsze nastąpiła natomiast w przypadku ocen doktorantów Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej. Omówione dane zawiera Wykres 29.

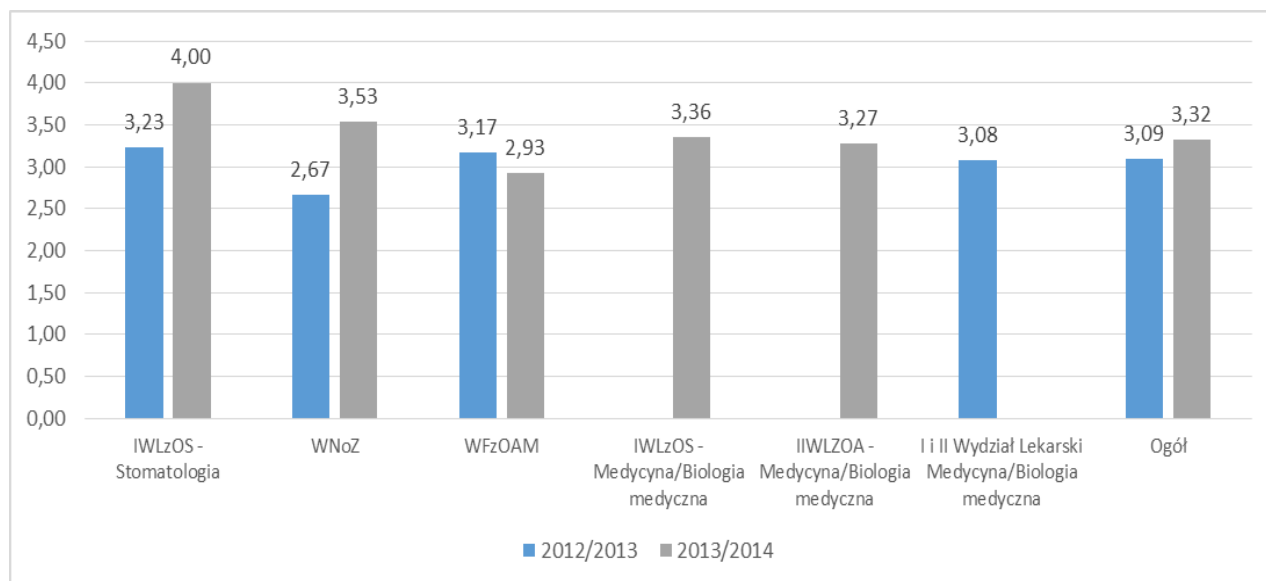
Wykres 29 Ocena przygotowania w zakresie ochrony własności intelektualnej.

Pod względem stopnia, w jakim studia przygotowują do *współpracy z zewnętrznymi ośrodkami naukowo-badawczymi* doktoranci wykazują umiarkowane zadowolenie. Najwyższy

wzrost satysfakcji pod tym względem nastąpił wśród doktorantów Stomatologii, którzy w tym roku ocenili ten aspekt najwyżej. Również doktoranci Wydziału Nauk o Zdrowiu oraz Medycyny/Biologii medycznej I i II Wydziału Lekarskiego obecnie oceniają przygotowanie do współpracy z zewnętrznymi ośrodkami wyżej niż przed rokiem, jednak ich oceny są nadal dość niskie. Spadek satysfakcji zauważalny jest natomiast wśród doktorantów Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej i ich obecna ocena jest najniższa spośród doktorantów wszystkich Wydziałów UM w Lublinie.

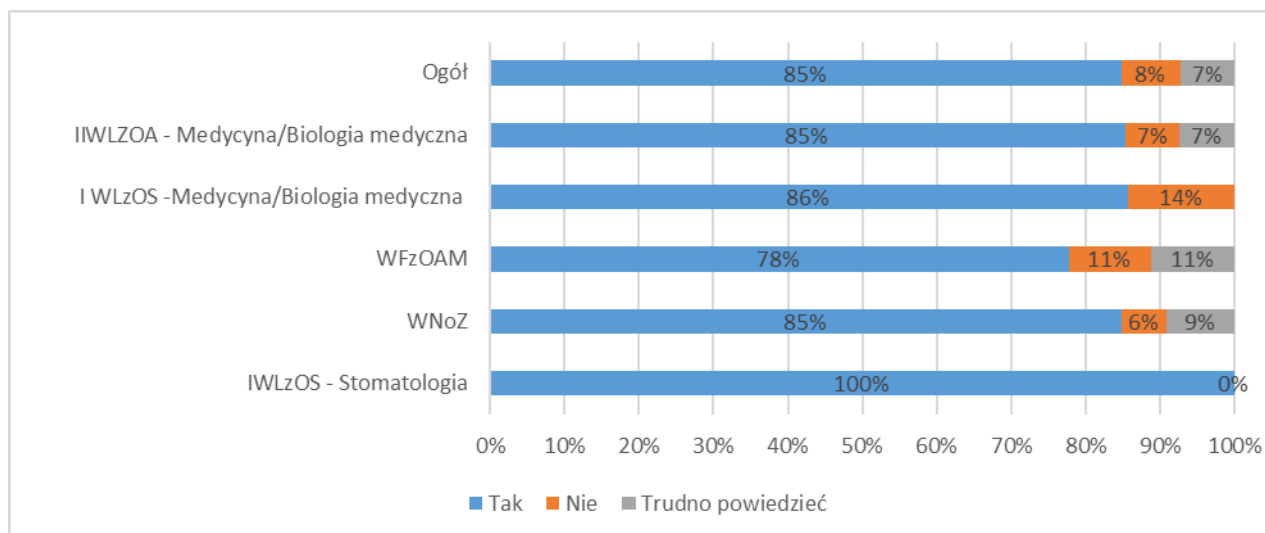
Wykres 30 Ocena stopień przygotowania do współpracy z zewnętrznymi ośrodkami naukowo – badawczymi

6. Ocena współpracy z opiekunem naukowym/promotorem

Doktoranci w ramach praktyk zawodowych prowadzą zajęcia dydaktyczne i często na początkowym etapie potrzebne jest im wsparcie, zarówno w zakresie przygotowania treści merytorycznych, jak i doboru odpowiednich metod dydaktycznych. Z badań wynika, że zdecydowana większość doktorantów ma możliwość skonsultowania treści zajęć realizowanych w ramach praktyk zawodowych. Jedynie 8% ogółu doktorantów wskazało na brak takiej możliwości. Najwyższy odsetek osób, które wskazały brak takiej możliwości jest wśród doktorantów Medycyny/Biologii medycznej I Wydziału Lekarskiego. Również wśród doktorantów Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej odsetek ten jest dość wysoki. Jedynie wśród doktorantów Stomatologii nie pojawiły się negatywne odpowiedzi na to pytanie. Rozkład odpowiedzi przedstawiono na Wykresie 31.

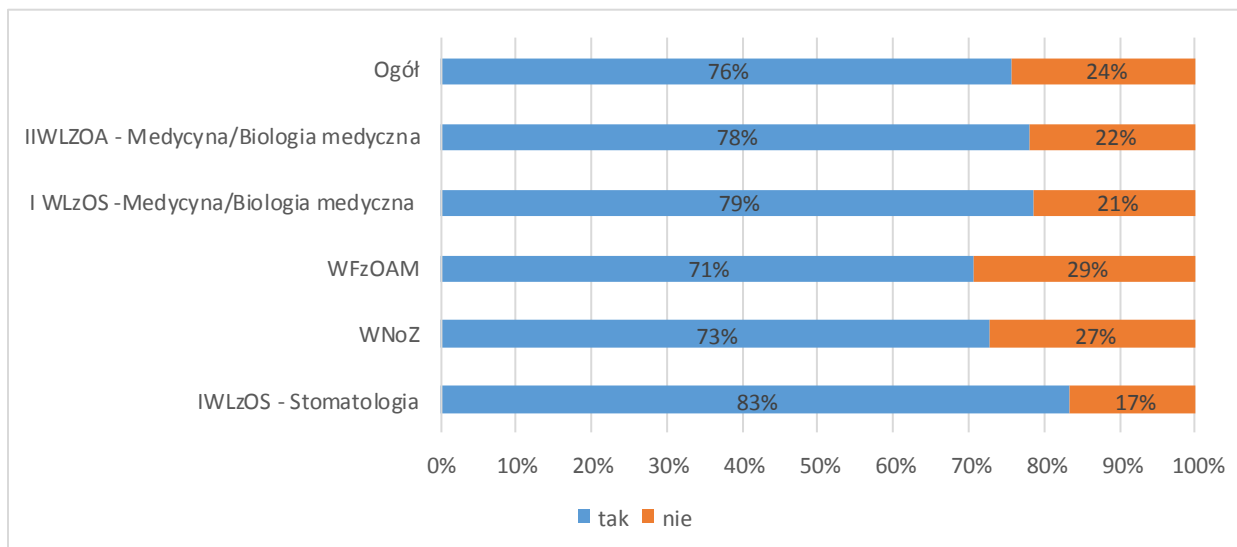
Wykres 31 Czy ma Pan/i możliwość skonsultowania formy i treści realizowanych zajęć dydaktycznych?

Pod względem możliwości konsultacji z promotorem formy i treści zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach praktyk sytuacja uległa nieznacznej poprawie. W roku akademickim 2012/2013 ogółem 9% doktorantów wskazało na brak możliwości skonsultowania formy i treści zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach praktyk, natomiast w roku 2013/2014 odsetek ten wyniósł 8%. Brak jest możliwości porównania zmiany tego odsetka w zależności od dyscypliny, gdyż w poprzedniej edycji badania większość osób, które wyraziły negatywną opinię nie udzieliła informacji w ankiecie na temat dyscypliny.

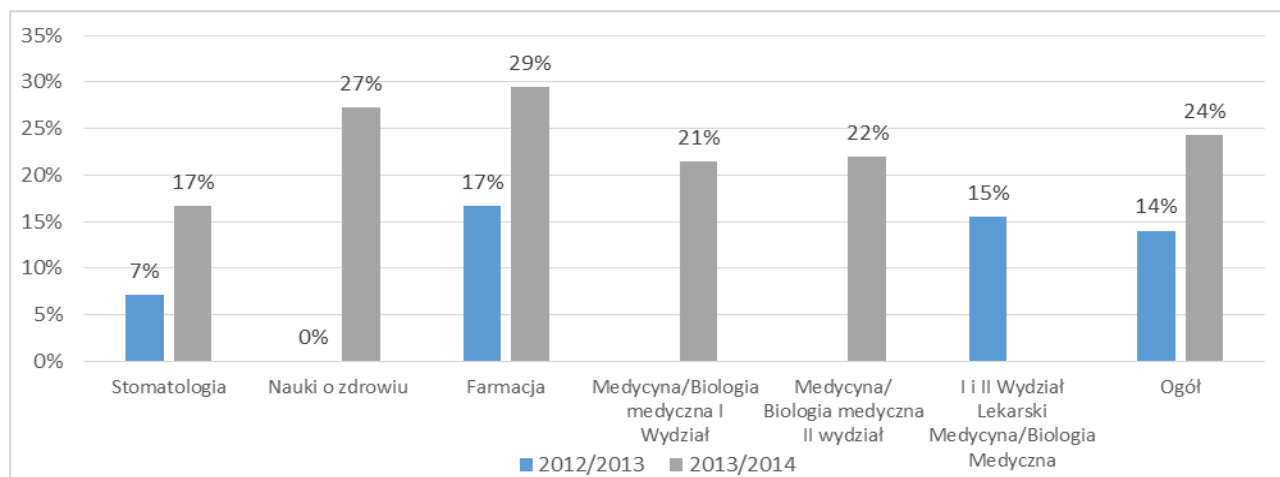
Zdecydowana większość doktorantów posiada określony przez promotora *zakres obowiązków*. Jednak w roku akademickim **2013/2014** co czwarta osoba wskazała, że takiego zakresu nie określono. Najwyższy odsetek osób, które negatywnie odpowiedziały na to pytanie jest wśród doktorantów Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej oraz Wydziału Nauk o Zdrowiu, gdzie niemal co trzecia osoba wskazała taką odpowiedź. W pozostałych przypadkach odsetek ten wyniósł blisko **20%**. Rozkład procentowy odpowiedzi zawiera Wykres 32.

Wykres 32 Czy ma Pan/i określony przez promotora/opiekuna naukowego zakres obowiązków?

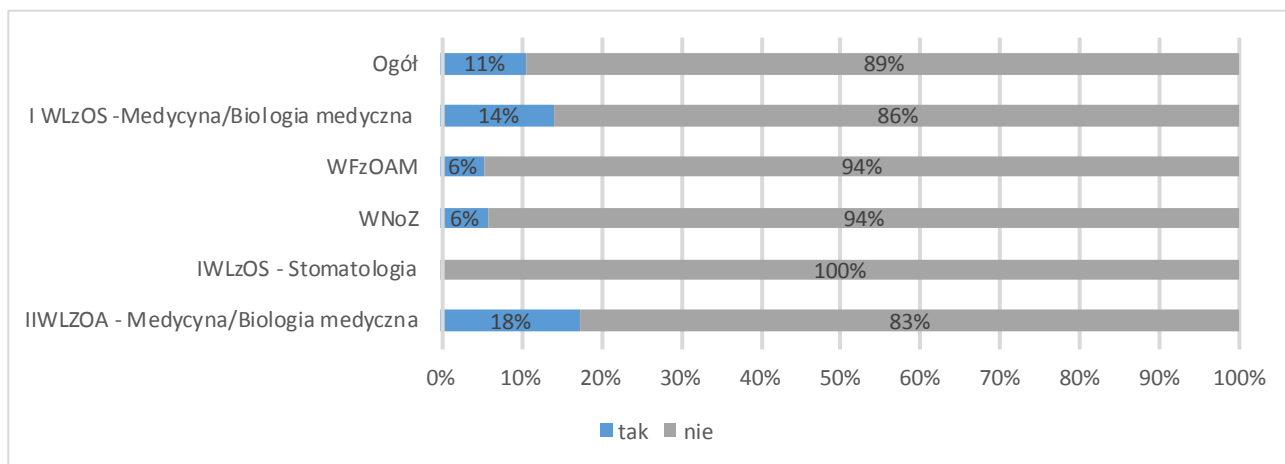
Stwierdzono, iż w porównaniu z rokiem poprzednim wzrósł odsetek osób deklarujących brak określonego zakresu obowiązków wśród doktorantów każdego z wydziału. Ogólny odsetek wzrósł o 10 pkt procentowych. Najwyższy wzrost nastąpił wśród doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu. Znaczny wzrost nastąpił również w przypadku Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej (o 12 pkt procentowych) oraz Stomatologii (o 10 pkt procentowych). O blisko 5 pkt procentowych wzrósł odsetek wśród doktorantów Medycyny/Biologii medycznej I i II Wydziału Lekarskiego. Szczegółowe dane zawiera Wykres 33.

Wykres 33 Odsetek doktorantów wskazujących brak określonego zakresu obowiązków.

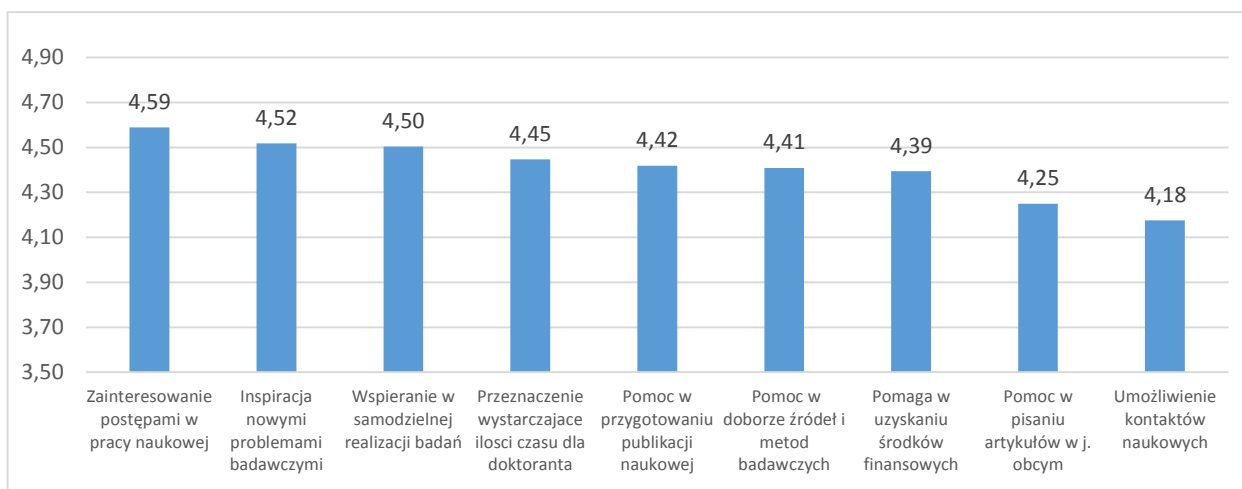
Ogólnie doktoranci rzadko wskazują, że obowiązki wykraczają poza ustalony zakres (11%). Najczęściej takie przypadki zdarzają się wśród doktorantów Medycyny/Biologii medycznej I i II Wydziału Lekarskiego. Rzadziej wśród doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu oraz Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej (6%). Wśród doktorantów Stomatologii nie pojawiły się takie odpowiedzi. Szczegółowy rozkład procentowy odpowiedzi zawiera Wykres 34.

Wykres 34 Czy obowiązki wykraczają poza określony zakres?

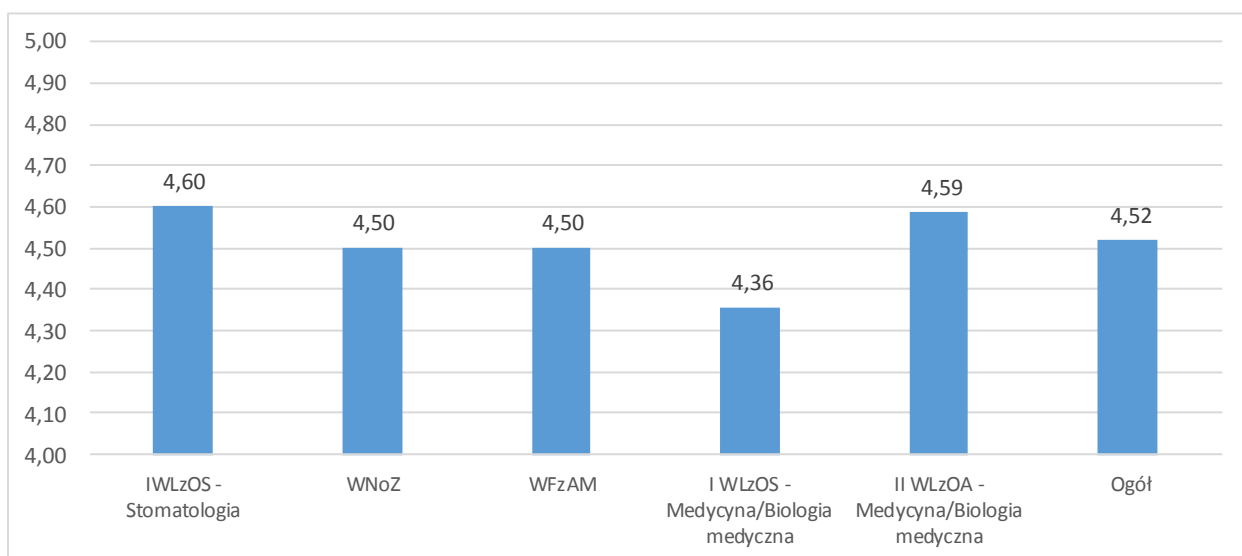
Ocenie poddano również różne aspekty *współpracy z promotorem*. Wszystkie z nich oceniono wysoko. Najwyżej w roku 2013/2014 doktoranci ocenili ogólne zainteresowanie promotora postępami doktoranta w rozwoju naukowym, inspirowanie nowymi problemami badawczymi oraz wsparcie w zakresie realizacji badań. Najniżej ocenianymi aspektami są: pomoc w pisaniu artykułów w języku obcym oraz pomoc w nawiązywaniu kontaktów z zewnętrznymi ośrodkami naukowo badawczymi, zarówno krajowymi jak i zagranicznymi.

Wykres 35 Ogólna ocena poszczególnych aspektów współpracy z promotorem

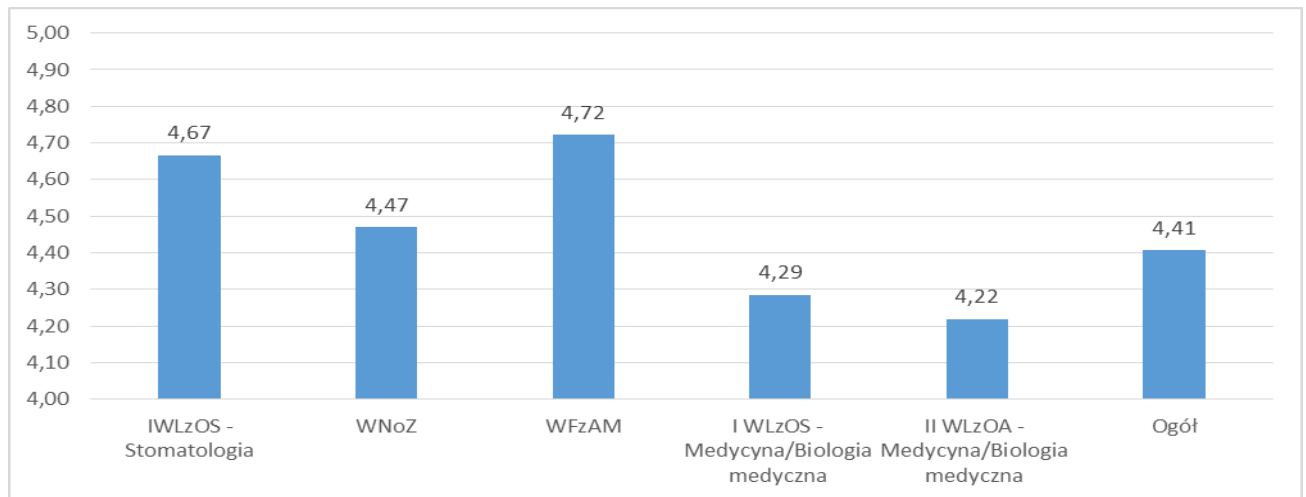
Wsparcie ze strony promotora polegające na *inspirowaniu doktorantów nowymi problemami badawczymi* oceniono wysoko. Najwyżej oceniali ten aspekt doktoranci Stomatologii oraz Medycyny/Biologii medycznej II Wydziału Lekarskiego. Szczegółową informację na temat ocen tego aspektu współpracy przedstawia Wykres 36.

Wykres 36 Ocena inspiracji ze strony promotora w zakresie nowych problemów badawczych.

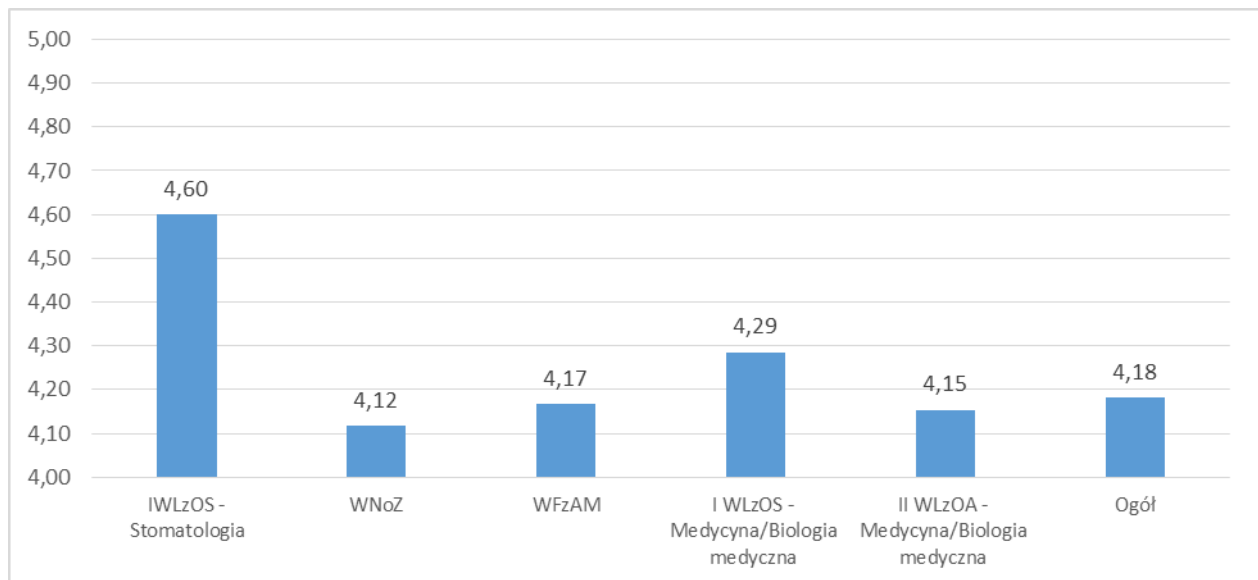
Wysoka jest również ocena wsparcia polegającego na *pomocy w doborze metod badawczych*, dotarciu do odpowiednich źródeł i opracowań naukowych. Najwyżej aspekt ten oceniali doktoranci Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej i Stomatologii. Oceny pozostałych doktorantów również były wysokie, we wszystkich przypadkach przekraczały 4 na pięciostopniowej skali. Oceny tego aspektu przedstawiono na wykresie 37.

Wykres 37 Ocena wsparcia ze strony promotora w zakresie doboru źródeł i metod badawczych.

Pozytywnie oceniane jest również wsparcie ze strony promotora polegające na *umożliwianiu doktorantom nawiązywania kontaktów naukowych z innymi ośrodkami naukowo-badawczymi, zarówno krajowymi jak i zagranicznymi*. Najlepiej ten aspekt ocenili doktoranci Stomatologii. Ocenę wsparcia w zakresie nawiązywania kontaktów naukowych zawiera Wykres 38.

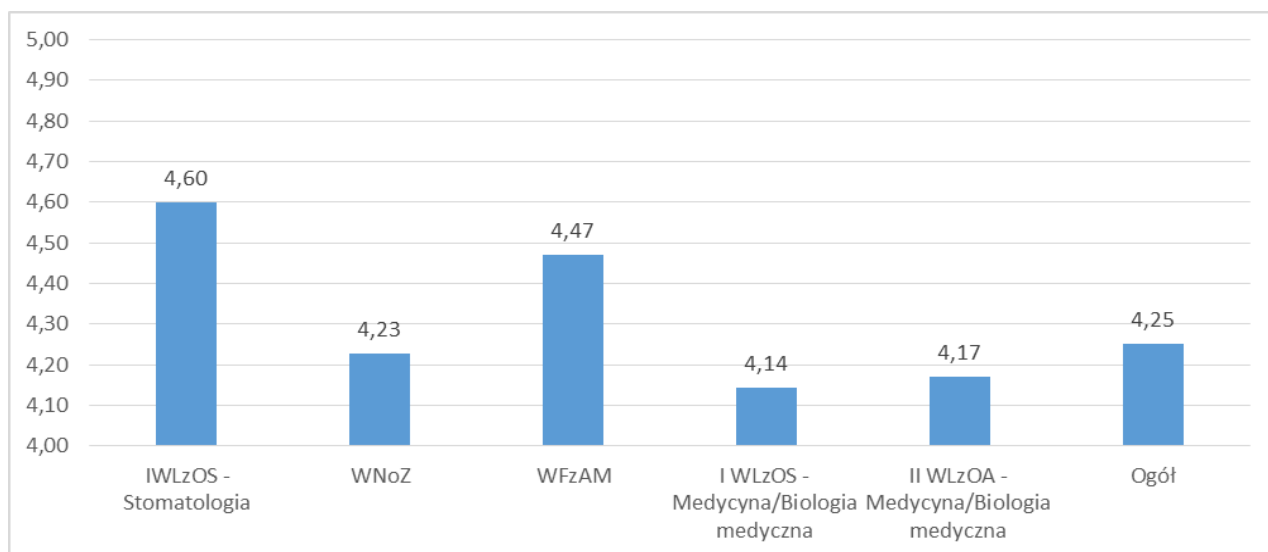
Wykres 38 Pomoc w nawiązywaniu kontaktów naukowych w kraju i za granicą

Ogólna ocena wsparcia ze strony promotora w zakresie *pisania artykułów w języku obcym* jest również wysoka. Najwyżej ten aspekt oceniają doktoranci Stomatologii oraz doktoranci Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej. Nieco niższe są oceny doktorantów zarówno Medycyny/Biologii medycznej I jak i II Wydziału Lekarskiego oraz

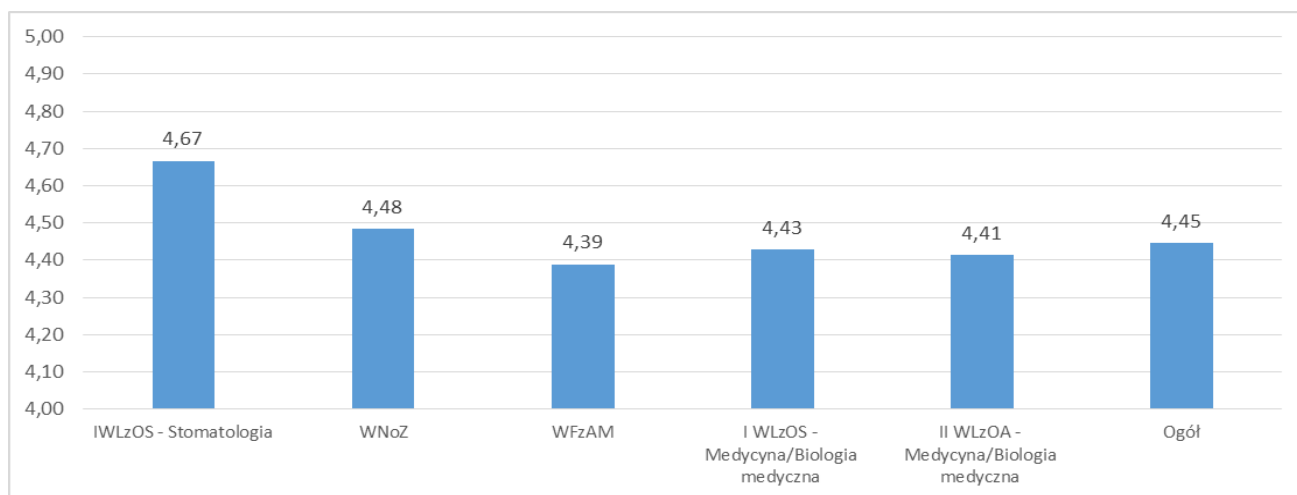
doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu. Wykres 39 przedstawia oceny doktorantów poszczególnych wydziałów.

Wykres 39 Pomoc w pisaniu artykułów w język obcym

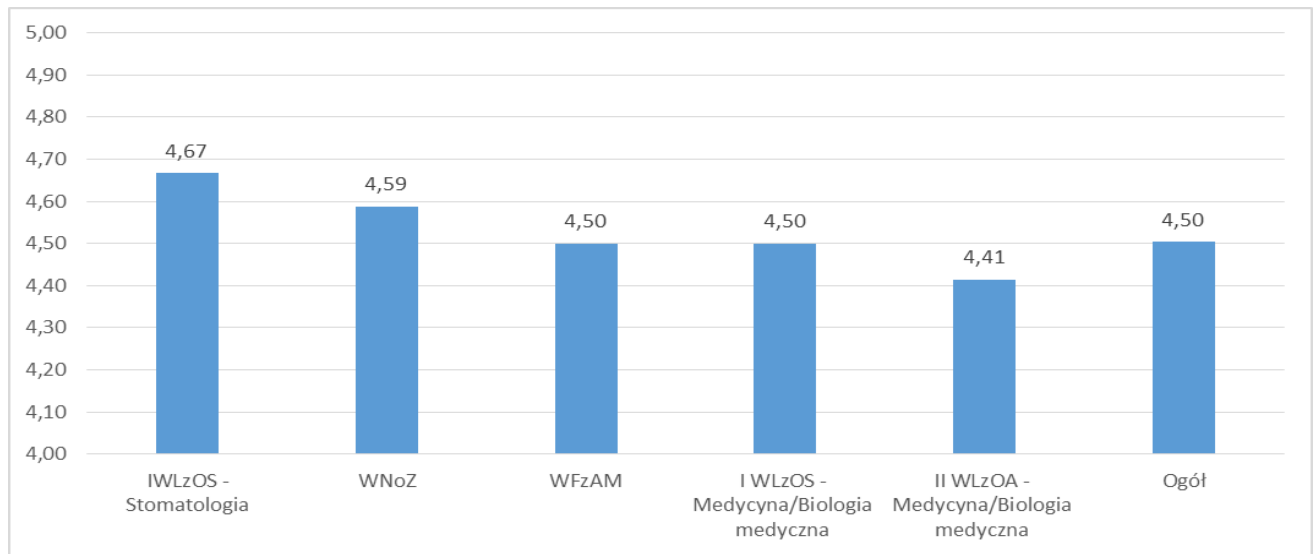
Doktoranci pozytywnie oceniają również ilość czasu poświęcanego przez promotorów. Najwyższej oceniali ten aspekt doktoranci Stomatologii. Oceny doktorantów pozostałych wydziałów były również wysokie i we wszystkich przypadkach przekraczały wartość 4 na pięciostopniowej skali. Szczegółowe oceny zawiera Wykres 40.

Wykres 40 Ocena czasu poświęcanego doktorantom przez promotorów.

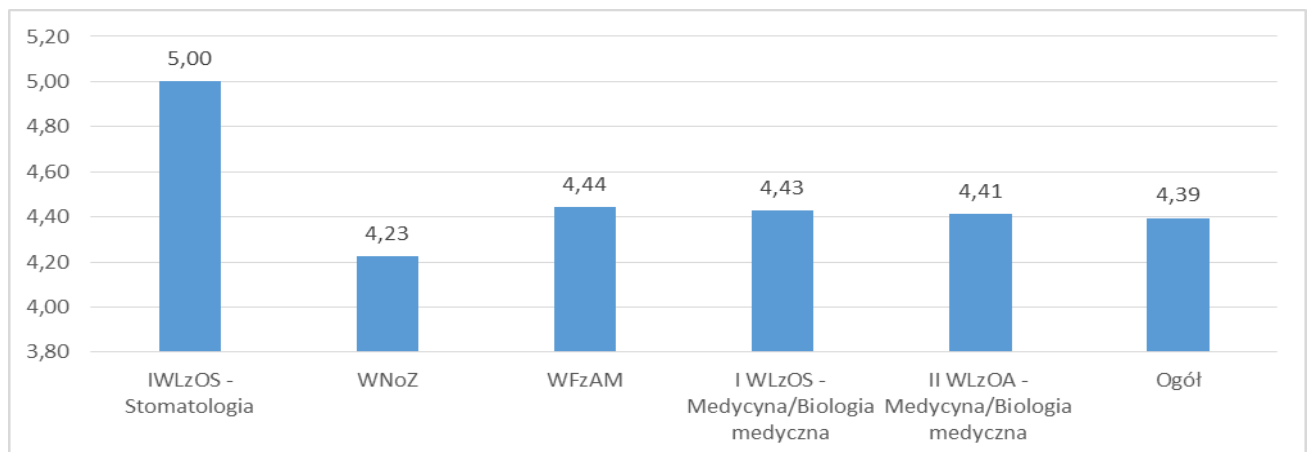
Doktoranci wysoko oceniają wsparcie otrzymywane ze strony promotorów podczas samodzielnej realizacji badań naukowych. Najwyższej ten aspekt oceniają doktoranci Stomatologii. Oceny doktorantów pozostałych wydziałów były również wysokie. Szczegółowe oceny przedstawiono na Wykresie 41.

Wykres 41 Ocena wsparcia podczas samodzielnej realizacji badań

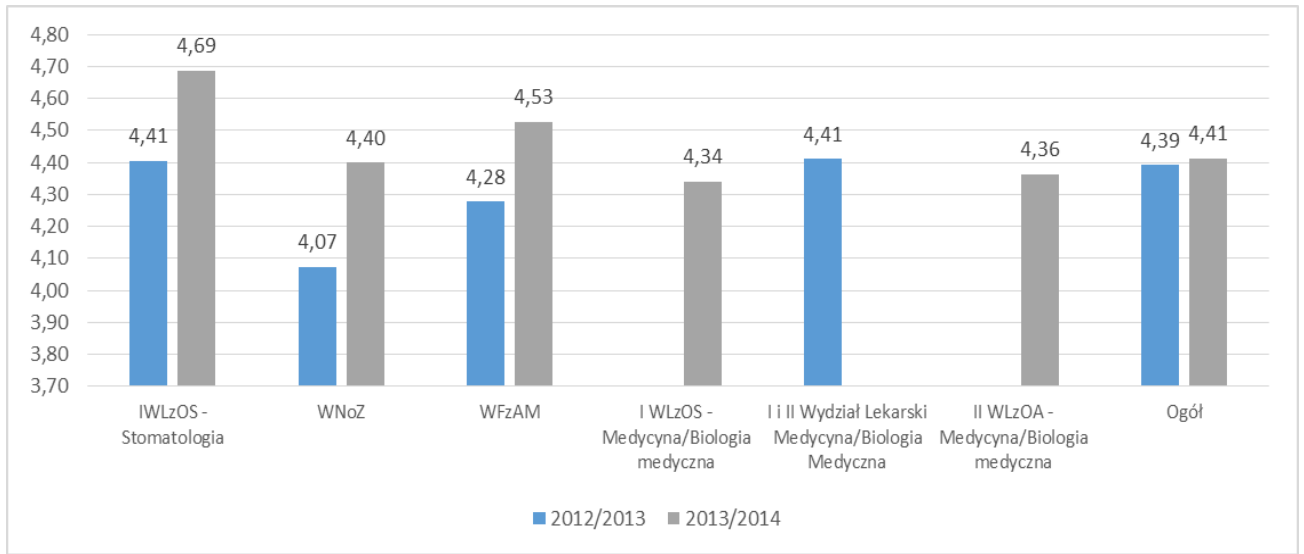
Wysoka jest również ocena *wsparcia ze strony promotora w zakresie pozyskiwania środków finansowych na realizację badań, uczestnictwo w konferencjach itp.* Najwyżej ten aspekt ocenili doktoranci Stomatologii. Oceny doktorantów pozostałych wydziałów były również wysokie i jedynie doktoranci Wydziału Nauk o Zdrowiu ocenili ten aspekt nieco poniżej średniej ogólnej (4,23). Zestawienie ocen zawiera Wykres 42.

Wykres 42 Pomoc w zakresie pozyskiwania środków finansowych

Ogólna ocena *zaangażowania promotora (wszystkie oceniane aspekty potraktowane łącznie)* jest nieco wyższa niż przed rokiem. Poprawa jest widoczna wśród doktorantów większości wydziałów. Szczególnie jest ona wyraźna wśród doktorantów Stomatologii oraz Wydziału Nauk o Zdrowiu. Nieco niżej niż przed rokiem współpracę z promotorem oceniają doktoranci dyscypliny Medycyna/Biologia medyczna I i II Wydziału, jednak nie jest to sytuacja niepokojąca. Zestawienie ocen zawiera Wykres 43.

Wykres 43 Zmiana ogólnej oceny współpracy z promotorem.

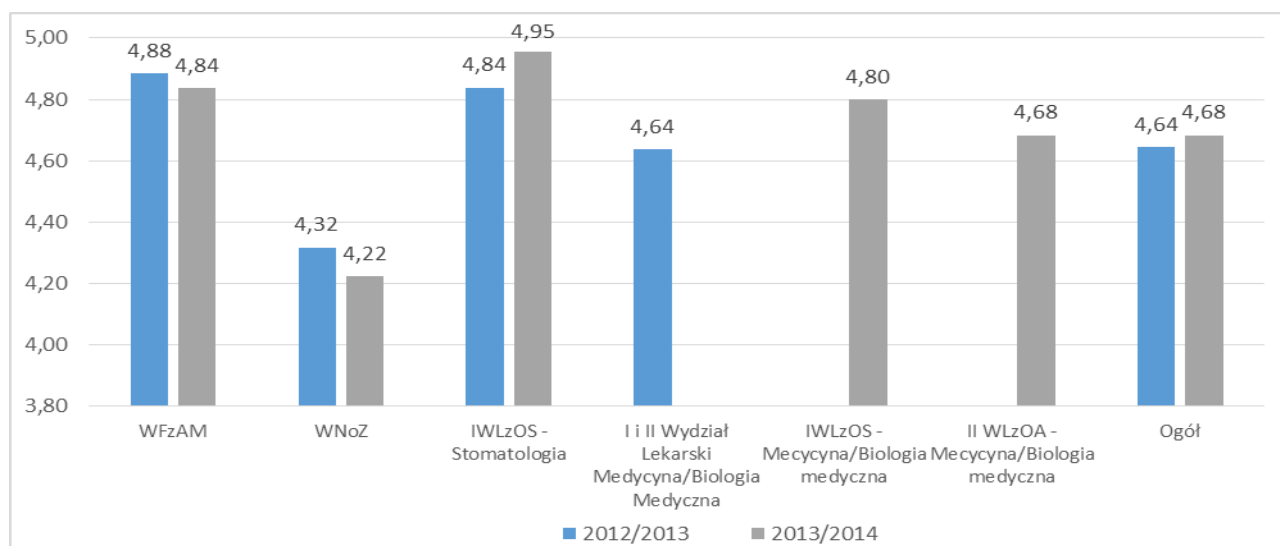

7. Ogólna ocena zajęć dydaktycznych na studiach III stopnia w UM w Lublinie

Proces kształcenia poddano ocenie pod kątem jakości realizowanych w jego ramach zajęć dydaktycznych. *Ogólna ocena*, jaką osiągnęły studia III stopnia realizowane na UM w ocenach doktorantów wyniosła **4,68** i jest nieznacznie wyższa niż przed rokiem, kiedy wynosiła **4,64**. Jest to średnia wyliczona ze wszystkich ocen wystawionych przez doktorantów biorących udział w badaniu nauczycielom akademickim realizującym zajęcia w roku akademickim **2013/2014**. Ocena traktuje łącznie wszystkie wzięte pod uwagę w badaniu aspekty jakości zajęć dydaktycznych.

Na poziomie ogólnym ocena zajęć dydaktycznych była bardzo wysoka i nieco wyższa niż przed rokiem. Analizując oceny doktorantów z poszczególnych dziedzin i dyscyplin naukowych można zauważyć, że oceny były nieco zróżnicowane i nie we wszystkich przypadkach mamy do czynienia ze wzrostem. Wzrost oceny miał miejsce w przypadku zajęć realizowanych w ramach dyscypliny Stomatologia oraz Medycyna/Biologia medyczna I i II Wydziału Lekarskiego. Spadek oceny nastąpił natomiast w przypadku Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej oraz Wydziału Nauk o Zdrowiu. Opisane zmiany przedstawia Wykres 44.

Wykres 44 Ogólna ocena jakości zajęć dydaktycznych na studiach III stopnia.

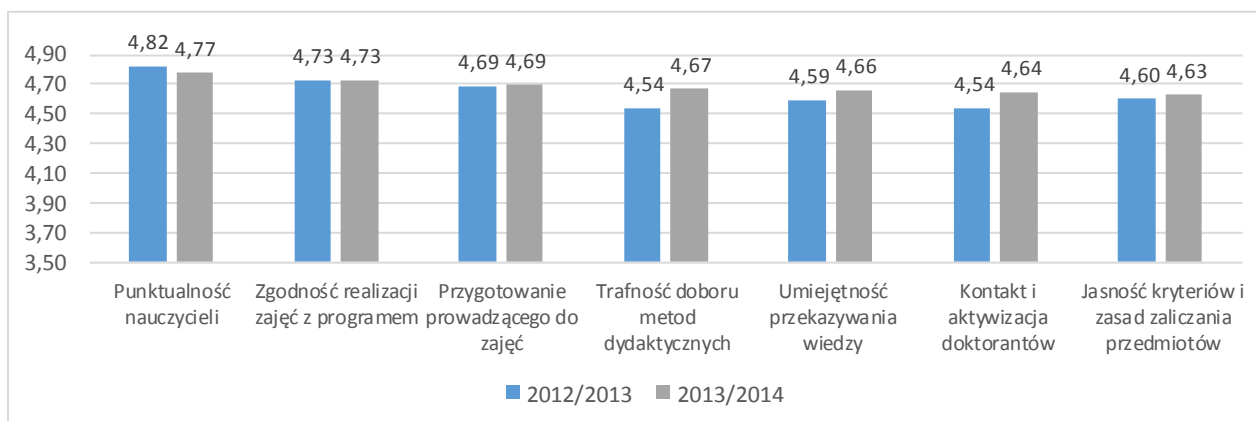

Ocena procesu kształcenia była przeprowadzona w oparciu o siedem kryteriów. Analizując oceny z uwzględnieniem każdego z nich zaobserwowano pewne prawidłowości, mogące stanowić wskazówkę do dalszego doskonalenia procesu dydaktycznego. Zauważyć można, że niektóre aspekty kształcenia były oceniane nieco niżej od pozostałych. Najwyżej oceniono punktualność nauczycieli oraz wykorzystywanie czasu podczas zajęć. Obecna ocena tego aspektu jest nieco niższa niż przed rokiem. Drugim najwyżej ocenionym aspektem jest zgodność realizacji zajęć z programem studiów. Ten aspekt, podobnie jak ocena przygotowania merytorycznego nauczyciela do zajęć, został oceniony tak samo jak przed rokiem.

W roku 2012/2013 najniżej oceniono takie aspekty jak trafność doboru metod dydaktycznych, umiejętność aktywizacji doktorantów podczas zajęć oraz ogólną umiejętność przekazywania wiedzy przez nauczyciela. Obecnie oceny tych aspektów są wyższe niż przed

rokiem, co wskazuje na istotną poprawę jakości kształcenia w tych kluczowych obszarach. W roku akademickim 2013/2014 nieco niżej od pozostałych aspektów oceniono jasność kryteriów i zasad zaliczania przedmiotów. Choć ocena ta jest wysoka, warto jednak zwrócić uwagę na ten element podczas doskonalenia procesu kształcenia na studiach III stopnia. Oceny poszczególnych aspektów kształcenia wziętych pod uwagę w badaniu zawiera Wykres 45.

Wykres 45 Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na studiach III stopnia.

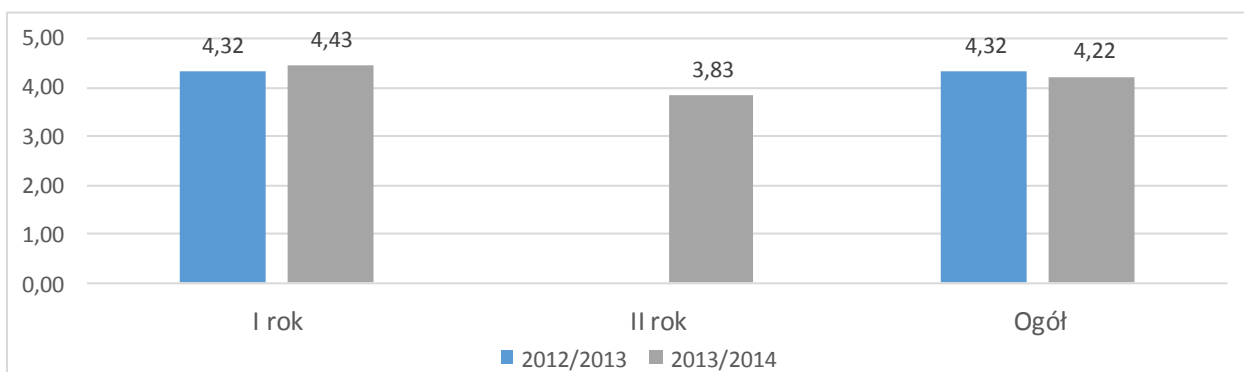
8. Wydział Nauk o Zdrowiu

Studia Doktoranckie prowadzone na Wydziale Nauk o Zdrowiu realizowane są w dziedzinie nauk medycznych w dyscyplinie medycyna oraz w dziedzinie nauk o zdrowiu

Ogólna ocena kształcenia

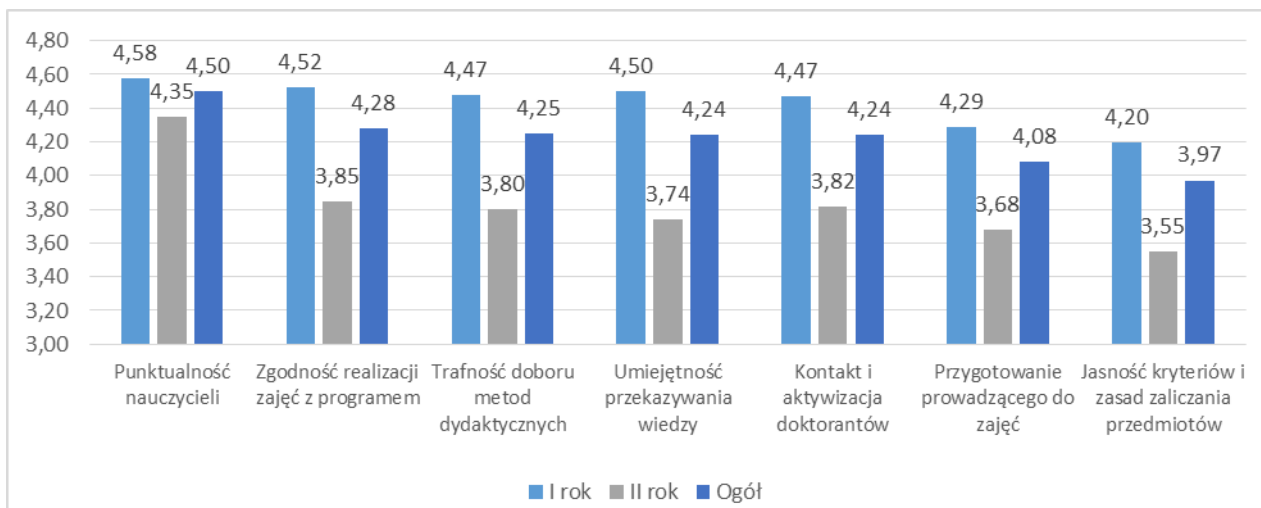
Doktoranci Wydziału Nauk o Zdrowiu ogółem ocenili proces kształcenia dość wysoko (**4,22**), jednak ocena ta jest niższa niż przed rokiem. Choć obecnie ocena kształcenia na I roku studiów jest wyższa od analogicznej oceny z roku 2012/2013 to dużo niższa ocena doktorantów roku II powoduje, że ocena ogólna w roku akademickim 2013/2014 jest niższa niż przed rokiem. Oceny doktorantów poszczególnych lat zawiera Wykres 46.

Wykres 46 Ocena poszczególnych aspektów kształcenia na studiach III stopnia

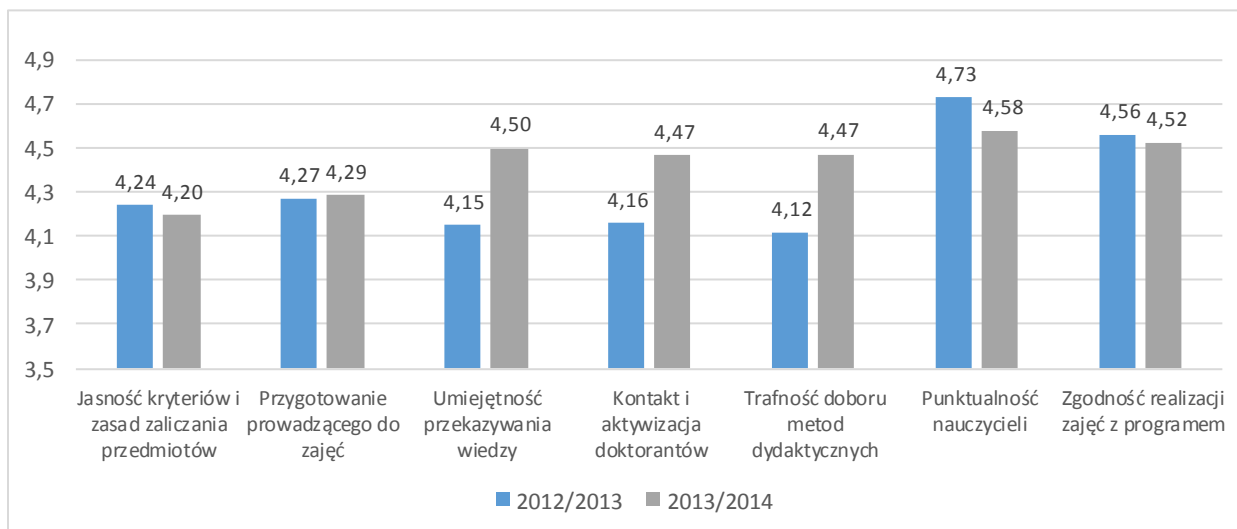
Przy uwzględnieniu poszczególnych aspektów kształcenia można zauważyć, że ogólnie najniżej ocenianym aspektem kształcenia na studiach doktoranckich na Wydziale Nauk o Zdrowiu jest jasność kryteriów i zasad przyznawania zaliczeń. Zarówno doktoranci I-go, jak i II-go roku ocenili ten aspekt niżej od pozostałych. Wśród doktorantów II-go roku jedynie punktualność nauczycieli została oceniona wysoko. Pozostałe aspekty oceniono poniżej 4.

Wykres 47 Ocena kształcenia na studiach III stopnia na Wydziale Nauk o Zdrowiu uwzględnieniem poszczególnych kryteriów oraz roku studiów

Porównując oceny poszczególnych aspektów z wynikami poprzedniej edycji badania można zauważyć, że pogorszeniu uległa ocena punktualności w rozpoczynaniu i kończeniu zajęć przez nauczycieli, zgodność realizacji zajęć z programem studiów oraz jasność kryteriów i zasad przyznawania zaliczeń. Szczegółowe informacje zawiera Wykres 48.

Wykres 48 Zmiana oceny poszczególnych aspektów kształcenia przez doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu (porównanie dotyczy wyłącznie ocen doktorantów I roku).

Mocne i słabe strony studiów doktoranckich w opinii doktorantów Nauk o zdrowiu

Tabela 7 zawiera wszystkie wskazania doktorantów, dotyczące słabych i mocnych stron kształcenia na studiach III stopnia na Wydziale Nauk o Zdrowiu. Przedstawiono również propozycje zmian oraz kierunków doskonalenia procesu kształcenia.

Tabela 5 Słabe i mocne strony studiów w opinii doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu

Mocne strony	Liczba wskazań	Słabe strony	Liczba wskazań	Propozycje zmian	Liczba wskazań
Życzliwość i kompetencja kadry dydaktycznej	7	Brak możliwości wyjazdów, stażów, udziału w programach ERASMUS	2	Zaplecze socjalne	1
Stypendium	4	Niejasne kryteria oceniania z lektoratu	2	Zwiększenie ilości sprzętu umożliwiającego obiektywizację badań	1
Rozwój umiejętności badawczych	4	Ograniczony dostęp do aparatury badawczej	1	Prowadzenie szerszej współpracy WPiNoZ z uczelniami zagranicznymi	1
Życzliwość i kompetencja kadry administracyjnej	3	Zła organizacja zajęć, spóźnienia lub nieobecności prowadzących	1	Zadbanie o punktualność kadry dydaktycznej	1
Dostęp do dużej bazy prac naukowych	1	Brak informacji o zajęciach, które mają się nie odbyć	1	Większe zaangażowanie nauczycieli akademickich w dydaktykę z doktorantami	1
Rozwój umiejętności dydaktycznych	1	Brak wsparcia ze strony promotora	1	Poprawa komunikacji ze strony promotora	1
Umożliwia kontakt z innymi badaczami	1	Brak możliwości wyboru języka obcego do nauki	1	Więcej treści bezpośrednio związanych z pracą naukowo-badawczą ograniczenie zajęć typu "rehabilitacja medyczna"	1
		Brak merytorycznego przygotowania prowadzących zajęcia	1		
		Brak różnorodności wybieranych metod przekazu informacji podczas zajęć	1		
		Brakuje "zaplecza socjalnego" - miejsca lub dostępu do kawy, herbaty (wody mineralnej)	1		

9. Wnioski i rekomendacje

- ⇒ Wysoki jest poziom ogólnej satysfakcji doktorantów ze studiów. 61% określiło go jako raczej wysoki, **39%** jako bardzo wysoki.
- ↑ Wzrosła ocena zgodności realizacji zajęć z planem studiów (zmiana z 4,33 na 4,56).
- ↑ Zdecydowanie wzrosła ocena warunków lokalowych na UM w opinii doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu (zmiana z 3,67 na **4,50**).
- ↗ Nieco wzrosła ocena jakości obsługi administracyjnej i obecnie jest na bardzo wysokim poziomie. (zmiana z **4,67** na **4,76**).

- ⇒ Nieco niżej niż przed rokiem oceniono funkcjonowanie Rady Doktorantów (zmiana z **4,5** na **4,31**).
- ⇒ Nieco niżej niż przed rokiem, choć nadal wysoko, oceniane jest wsparcie ze strony Kierownika studiów doktoranckich (zmiana z 4,67 na 4,48).
- ⇒ Niezmiennie wysoko oceniana jest współpraca doktorantów z opiekunem naukowym (**4, 67**).
- ⇒ Wyżej niż przed rokiem, choć nadal dość przeciętnie, oceniono wsparcie oferowane przez UM w zakresie nawiązywania kontaktów naukowych z innymi, krajowymi ośrodkami naukowo-badawczymi (zmiana z 3,50 na **3,93**). Należy zatem wspierać działania doktorantów w tym zakresie.
- ⇒ Wyrażna poprawa nastąpiła w przypadku oceny wsparcia w zakresie nawiązywania kontaktów z zagranicznymi ośrodkami naukowo-badawczymi. Jednak obecna ocena nadal nie jest satysfakcjonująca i wynosi **3,61**. Należy zatem wspierać działania doktorantów w kierunku nawiązywania kontaktów i współpracy międzynarodowej.
- ↑ Wzrosła ogólna ocena dostępności zasobów bibliotecznych i obecnie jest ona na dość wysokim poziomie (zmiana z 3,67 na **4,15**.)
- ↑ Zdecydowana poprawa nastąpiła w zakresie dostępności wyposażenia wspierającego proces kształcenia i obecnie ocena tego aspektu jest na dość wysokim poziomie (zmiana z 2,67 na **4,06**).
- ⇒ Poprawa nastąpiła również w zakresie dostępności aparatury i oporządzenia niezbędnego do realizacji badań, jednak ocena nadal jest na dość przeciętnym poziomie (zmiana z 2,67 na 3,79).
- ⇒ UM w opinii doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu w przeciętnym stopniu wspiera doktorantów podczas samodzielnej realizacji badań (**3,82**).
- ⇒ Dość wysoka jest ocena wsparcia w zakresie udziału w konferencjach krajowych (**4,00**). Niżej oceniane jest wsparcie udziału w konferencjach zagranicznych (**3, 71**) i w tym zakresie należy podjąć działania w kierunku ułatwienia i zachęcania doktorantów do tego typu aktywności.
- ↑ Zdecydowanie wzrosła ocena przydatności programu studiów do pracy badawczej (zmiana z **3,33** na **4,29**)
- ⇒ Nieco niżej niż przed rokiem oceniono praktyczny wymiar zajęć (zmiana z **4,33** na **4,27**).
- ↑ W roku 2013/2014 żaden z doktorantów nie odpowiedział, że studia III stopnia nie przygotowują do egzaminów objętych przewodem doktorskim.
- ⇒ **6%** doktorantów uważa, że w programie studiów zabrakło jakiegoś istotnego przedmiotu. Sugerowano zmianę na bardziej praktyczną formę realizacji zajęć z przedmiotu **Metodologia pracy naukowej**.
- ⇒ **21%** doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu uważa, że w programie znalazły się zajęcia nieprzydatne. Sugerowano potrzebę zmiany formy realizacji zajęć z przedmiotu Rehabilitacja medyczna, Prawo medyczne, Komunikacja zawodowa, gdyż w obecnej formie nie spełniają one oczekiwań.

- ↑ Wzrosła ocena stopnia, w jakim studia w opinii doktorantów przyczyniają się do rozwoju umiejętności w zakresie prowadzenia prac naukowo-badawczych (zmiana z **4,00** na **4,26**) oraz pracy dydaktycznej (zmiana z **4,00** na **4,21**).
- ↔ Nieco wzrosła ocena, stopnia w jakim studia przygotowują w zakresie zarządzania projektami badawczymi, jednak ocena ta nadal nie jest satysfakcjonująca (**3,33** na **3,59**). Należy rozważyć możliwość położenia większego nacisku w programie studiów na kompetencje związane z praktyczną stroną realizacji projektów badawczych.
- ↔ Istotnie wzrosła również ocena przygotowania w zakresie umiejętności pozyskiwania funduszy na badania, jednak nadal jest ona dość niska (zmiana z **2,67** na **3,47**). Należy zatem nadal upowszechniać wiedzę na temat możliwości pozyskiwania funduszy, nawiązywania współpracy w tym zakresie z przedsiębiorcami oraz możliwości wnioskowania o granty badawcze np. z NCN.
- ↔ Nieco wzrosła, choć nadal jest dość niska, ocen stopnia w jakim studia przygotowują do współpracy z przedsiębiorcami. (zmian z **2,00** na **3,24**). Warto upowszechniać wiedzę na temat możliwości i potrzeby nawiązywania tego typu współpracy, gdyż stwarza to dodatkowe możliwości rozwoju i pozyskiwania funduszy na realizację projektów.
- ↔ Nieco wzrosła ocena stopnia przygotowania w zakresie ochrony własności intelektualnej.(z **3,67** na **3,79**).
- ↔ Wzrosła ocena stopnia w jakim studia przygotowują do współpracy z zewnętrznymi ośrodkami naukowo - badawczymi, choć nadal pozostaje na dość niskim poziomie (zmiana z 2,67 na 3,53). Warto zatem promować aktywność oraz umożliwiać nawiązywanie kontaktów naukowych, w szczególności z zagranicznymi ośrodkami badawczymi.
- ⇒ **6%** badanych deklaruje, że nie ma możliwości skonsultowania treści merytorycznych prowadzonych w ramach praktyk zajęć dydaktycznych. Należy zapewnić taką możliwość wszystkim doktorantom, w szczególności zaczynającym pracę dydaktyczną.
- ↓ **27%** doktorantów deklaruje, że nie ma określonego przez promotora zakresu obowiązków. W roku poprzednim, żaden z doktorantów nie wskazał takiej odpowiedzi.
- ⇒ **6%** badanych deklaruje, że obowiązki wykraczają poza określony zakres.
- ↑ Wzrosła ocena ogólnej jakości współpracy doktorantów z promotorem. (zmian z **4,07** na **4,40**).
- ↘ Niższa niż przed rokiem jest ocena jakości zajęć dydaktycznych realizowanych na studiach doktoranckich. (zmiana z **4,32** na **4,22**).
- ⇒ Znacznie niżej jakość zajęć dydaktycznych oceniają doktoranci II roku studiów (ocena **3,83**) niż doktoranci roku I (**4,43**).
- ⇒ Najniżej ocenianymi aspektami kształcenia są: przygotowanie prowadzącego do zajęć oraz jasność kryteriów i zasad przyznawania zaliczeń. Szczególnie na II roku studiów aspekty te oceniono bardzo nisko, odpowiednio na **3,68** i na **3,55**.

- ⇒ Doktoranci sugerują, aby doskonalić jakość kształcenia na studiach III stopnia w szczególności zwrócić uwagę na: **większe zaangażowanie nauczycieli w dydaktykę, zwiększenie nacisku na zajęcia związane z pracą naukowo-badawczą oraz zapewnienie możliwości kontaktów z uczelniami zagranicznymi.**
- ⇒ Do słabych stron studiów doktoranci zaliczają : brak możliwości wyboru języka obcego do nauki, ograniczony dostęp do aparatury badawczej, słaba organizacja zajęć (spóźnienia, nieobecności nauczycieli).

Aneks

WYKRES 1 OGÓLNE ZADOWOLENIE ZE STUDIÓW DOKTORANCKICH W LATACH 2012/2013 I 2013/2014. 6

WYKRES 2 OGÓLNY SATYSFAKCJA ZE STUDIÓW DOKTORANCKICH W ROKU AKADEMICKIM 2013/2014 WEDŁUG WYDZIAŁÓW	6
WYKRES 3 OCENA ZGODNOŚCI REALIZACJI ZAJĘĆ Z PLANEM STUDIÓW	8
WYKRES 4 OCENA WARUNKÓW LOKALOWYCH NA UM W LUBLINIE	8
WYKRES 5 OCENA OBSŁUGI ADMINISTRACYJNEJ	9
WYKRES 6 OCENA JEDNOSTEK WSPIERAJĄCYCH ORGANIZACJĘ PROCESU KSZTAŁCENIA – RADA DOKTORANTÓW	10
WYKRES 7 OCENA JEDNOSTEK WSPIERAJĄCYCH ORGANIZACJĘ PROCESU KSZTAŁCENIA - KIEROWNIK STUDIÓW	10
WYKRES 8 OCENA WSPÓŁPRACY Z OPIEKUN NAUKOWYM	11
WYKRES 9 OCENA WSPARCIA UDZIELANEGO DOKTORANTOM PRZEZ UM W ZAKRESIE WSPÓŁPRACY Z KRAJOWYMI OŚRODKAMI NAUKOWO BADAWCZYMI.	12
WYKRES 10 OCENA WSPARCIA W ZAKRESIE WSPÓŁPRACY Z ZAGRANICZNYMI OŚRODKAMI NAUKOWO BADAWCZYMI.	12
WYKRES 11 OCENA DOSTĘPNOŚCI ZASOBÓW BIBLIOTECZNYCH	13
WYKRES 12 OCENA DOSTĘPNOŚCI WYPOSAŻENIE WSPIERAJĄCEGO PROCES KSZTAŁCENIA	14
WYKRES 13 DOSTĘPNOŚĆ APARATURY I OPORZĄDZENIA NIEZBĘDNEGO DO BADAŃ	14
WYKRES 14 OCENA DOSTĘPNOŚĆ INFORMACJI NA TEMAT FINANSOWANIA DZIAŁALNOŚCI NAUKOWEJ WG WYDZIAŁÓW	15
WYKRES 15 OCENA WSPARCIA OFEROWANEGO PRZEZ UM DLA ROZWOJU NAUKOWEGO DOKTORANTÓW	16
WYKRES 16 PRZYDATNOŚĆ PROGRAMU STUDIÓW DO PRACY BADAWCZEJ W/D WYDZIAŁÓW	17
WYKRES 17 OCENA PRAKTYCZNEGO WYMIARU ZAJĘĆ WG WYDZIAŁÓW	17
WYKRES 18 CZY KSZTAŁCENIE NA STUDIACH PRZYGOTOWUJE DO EGZAMINÓW OBJĘTYCH PRZEWODEM DOKTORSKIM WG WYDZIAŁÓW?	18
WYKRES 19 ODSETEK OSÓB NEGATYWNIE OCENIAJĄCYCH TO, W JAKIM STOPNIU STUDIA PRZYGOTOWUJĄ DO EGZAMINÓW OBJĘTYCH PRZEWODEM DOKTORSKIM W LATACH 2012/2013 I 2013/2014 WG WYDZIAŁU.	19
WYKRES 20 CZY W PROGRAMIE STUDIÓW ZABRAKŁO JAKIEGOŚ PRZEDMIOTU, KTÓRY POWINIEN ZOSTAĆ WPROWADZONY?	19
WYKRES 21 ZMIANA ODSETKA DOKTORANTÓW DEKLARUJĄCYCH POTRZEBĘ WPROWADZENIA DO PROGRAMU DODATKOWEGO PRZEDMIOTU.	20
WYKRES 22 CZY W PROGRAMIE ZNALAZŁ SIĘ PRZEDMIOT, KTÓRY BYŁ NIEPOTRZEBNY?	21
WYKRES 23 ZMIANA ODSETKA DOKTORANTÓW DEKLARUJĄCYCH POTRZEBĘ WYŁĄCZENIA Z PROGRAMU STUDIÓW KTÓREGOŚ Z PRZEDMIOTÓW	22
WYKRES 24 PRZYGOTOWANIE W ZAKRESIE PROWADZENIA PRAC BADAWCZO-NAUKOWYCH.	23
WYKRES 25 PRZYGOTOWANIE DO PRACY DYDAKTYCZNEJ	24
WYKRES 26 PRZYGOTOWANIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA PROJEKTAMI BADAWCZYMI	24
WYKRES 27 OCENA PRZYGOTOWANIA DO POZYSKIWANIE FUNDUSZY NA BADANIA.	25
WYKRES 28 OCENA PRZYGOTOWANIE DO NAWIĄZYWANIA WSPÓŁPRACY Z PRZEDSIĘBIORSTWAMI.	26
WYKRES 29 OCENA PRZYGOTOWANIA W ZAKRESIE OCHRONY WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ.	26
WYKRES 31 OCENA STOPIEŃ PRZYGOTOWANIA DO WSPÓŁPRACY Z ZEWNĘTRZNYMI OŚRODKAMI NAUKOWO – BADAWCZYMI	27
WYKRES 32 CZY MA PAN/I MOŻLIWOŚĆ SKONSULTOWANIA FORMY I TREŚCI REALIZOWANYCH ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH?	28
WYKRES 33 CZY MA PAN/I OKREŚLONY PRZEZ PROMOTORA/OPIEKUNA NAUKOWEGO ZAKRES OBOWIĄZKÓW?	29
WYKRES 34 ODSETEK DOKTORANTÓW WSKAZUJĄCYCH BRAK OKREŚLONEGO ZAKRESU OBOWIĄZKÓW	30
WYKRES 35 CZY OBOWIĄZKI WYKRACZAJĄ POZA OKREŚLONY ZAKRES?	30
WYKRES 36 OGÓLNA OCENA POSZCZEGÓLNYCH ASPEKTÓW WSPÓŁPRACY Z PROMOTOREM	31
WYKRES 37 OCENA INSPIRACJI ZE STRONY PROMOTORA W ZAKRESIE NOWYCH PROBLEMÓW BADAWCZYCH.	31
WYKRES 38 OCENA WSPARCIA ZE STRONY PROMOTORA W ZAKRESIE DOBORU ŹRÓDEŁ I METOD BADAWCZYCH.	32
WYKRES 39 POMOC W NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW NAUKOWYCH W KRAJU I ZA GRANICĄ	32
WYKRES 40 POMOC W PISANIU ARTYKUŁÓW W JĘZYK OBCYM	33
WYKRES 41 OCENA CZASU POŚWIĘCANEGO DOKTORANTOM PRZEZ PROMOTORÓW.	33
WYKRES 42 OCENA WSPARCIA PODCZAS SAMODZIELNEJ REALIZACJI BADAŃ	34
WYKRES 43 POMOC W ZAKRESIE POZYSKIWANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH	34
WYKRES 44 ZMIANA OGÓLNEJ OCENY WSPÓŁPRACY Z PROMOTOREM.	35
WYKRES 45 OGÓLNA OCENA JAKOŚCI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH NA STUDIACH III STOPNIA.	36
WYKRES 46 OCENA POSZCZEGÓLNYCH ASPEKTÓW KSZTAŁCENIA NA STUDIACH III STOPNIA.	37
WYKRES 57 OCENA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA NA STUDIACH III STOPNIA NA WYDZIALE NAUK O ZDROWIU Błąd! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.	

WYKRES 58 OCENA KSZTAŁCENIA NA STUDIACH III STOPNIA NA WYDZIALE NAUK O ZDROWIU UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH KRYTERIÓW ORAZ ROKU STUDIÓW	38
WYKRES 59 ZMIANA OCENY POSZCZEGÓLNYCH ASPEKTÓW KSZTAŁCENIA PRZEZ DOKTORANTÓW WYDZIAŁU NAUK O ZDROWIU (PORÓWNANIE DOTYCZY WYŁĄCZNIE OCEN DOKTORANTÓW I ROKU).....	39
TABELA 1 FREKWENCJA DOKTORANTÓW Z POSZCZEGÓLNYCH LAT STUDIÓW W/G OCENY WARUNKÓW STUDIOWANIA.	5
TABELA 2 FREKWENCJA DOKTORANTÓW Z POSZCZEGÓLNYCH LAT STUDIÓW W/G OCENY NAUCZYCIELI AKADEMICKICH.....	5
TABELA 3 PROPOZYCJE DOTYCZĄCE MODYFIKACJI PROGRAMU STUDIÓW.	20
TABELA 4 PRZEDMIOTY, KTÓRE W OPINII DOKTORANTÓW SĄ ZBĘDNE LUB NIE SPEŁNIAJĄ OCZEKIWAŃ	22
TABELA 21. I ROK STUDIÓW	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
TABELA 22. II ROK STUDIÓW	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
TABELA 23 SŁABE I MOCNE STRONY STUDIÓW W OPINII DOKTORANTÓW NAUK O ZDROWIU.....	40